

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ

ΕΣΤΙΑ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΩ 1876

Βραβευθὲν ὑπὸ τοῦ ἐν Παρισίοις Συλλόγου πρὸς
ἐνίσχυσιν τῶν Ἑλληνικῶν σπουδῶν, ἀξιοθὲν ἀργυροῦ μεταλλείου ἐν τῇ
ἐκθέσει τῆς Δ' Ὀλυμπιάδος καὶ χαλκοῦ ἐν τῇ
Παγκοσμίῳ Ἐκθέσει τοῦ 1889.

1894

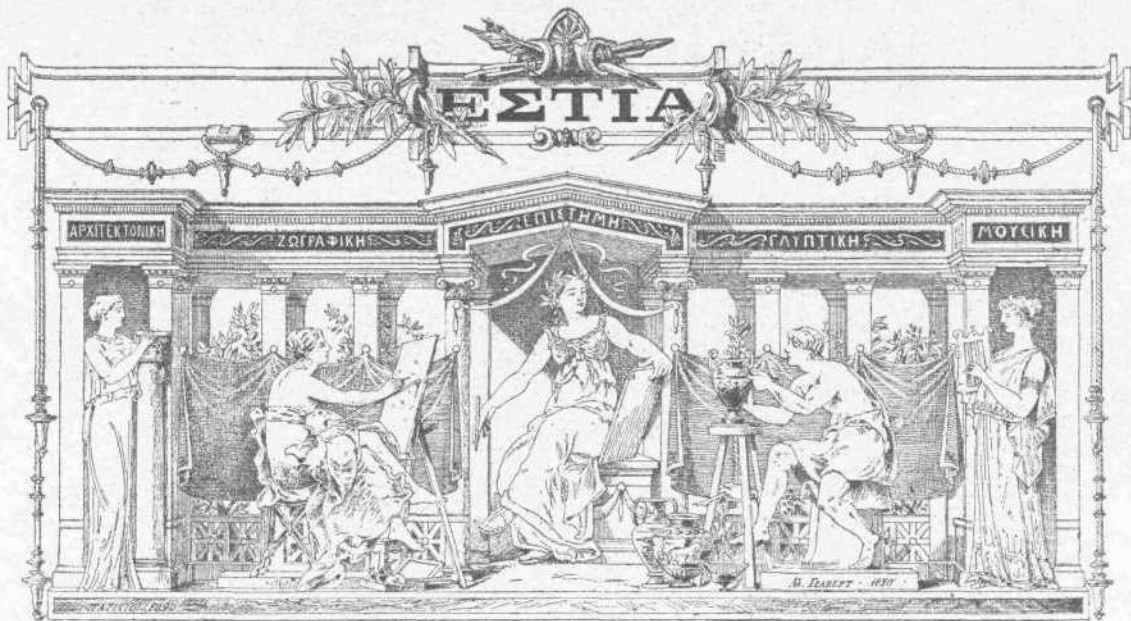
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΑΙ ΕΚΔΟΤΗΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΡΟΣΙΝΗΣ

ΓΡΑΦΕΙΟΝ "ΕΣΤΙΑΣ", ΠΑΡΑ ΤΗΝ ΟΔΟΝ ΣΤΑΔΙΟΥ - ΟΔΟΣ ΝΟΜΙΣΜΑΤΟΚΟΠΕΙΟΥ 7

Ἐν Ἀθῆναις ἐκ τοῦ Τυπογραφεῖου τῆς Ἐστίας

1894

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑ

Πρωτότυπα

Ἐμμ. Σ. Ανκούδη: Κίμων Ἀνδρεάδης (στρατιωτικὴ μυθιστορία) σ. 193, 215, 228, 242, 263, 277, 298, 305, 323, 338, 358, 379, 386.

ΔΡΑΜΑΤΑ

Πρωτότυπα

Ἀργύρη Ἐφταλιώτη: Ὁ Βουρκόλακας (δράμα εἰς πράξεις 3) σ. 436, 449, 469.

ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

Πρωτότυπα

Γιάννου Ἐπαχτίτη: Χειμῶνας σ. 117.
 Νικολάου Ἐπισκοποπούλου: Καλιγόλας, σ. 417, 444.
 Ἀργύρη Ἐφταλιώτη: Παρὰ μύθια μὲ λίγα λόγια: Τὸ Βοσκόπουλο σ. 21. — Ἡ Διαμάντω, σ. 75. — Ὁ Κουτοζαφίσης σ. 165. — Τὸ Βιολοντσέλλο σ. 412.
 Λεωνίδα Κανελλοπούλου: Ἀλησμόνητο Δῶρο σ. 28. — Ὁ Βουρκόλακας σ. 238.
 Ἀνδρέου Καρκαβίτσα: Οἱ Φρεγάδες σ. 129. — Ἡ Δικαιοσύνη τῆς Θαλάσσης σ. 369, 390.
 Ἀγαθοκλῆους Γ. Κωνσταντινίδου: Ὁ Μαστροδημητρίης σ. 268.
 Ἐμμανουὴλ Σ. Ανκούδη: Ὁ Ἀπόστρατος Μουσικός σ. 33, 49.
 Μιλτιάδου Α. Οἰκονομάκη: Ὁ Κυθρέπτης σ. 430.
 Α. Παπαδιαμάντη: Ἡ Νοσταλγὸς σ. 149, 161, 179.
 Ἀλεξάνδρου Παπαδοπούλου: Υἱὸς καὶ Κόρη σ. 11. — Ἀργυρίτσα σ. 187. — Ἡ ἔορτή τοῦ συζύγου σ. 246. — Χάλασε ὁ κόσμος σ. 361.
 Σ. Κ. Π.: Ἐρωτόκριτος καὶ Ἡλιοστάλακτη σ. 247.
 Ἠλία Α. Στάθου: Ὁ Μικρὸς Μουσικός σ. 317.

Μεταφρασμένα

Ἐρρίκου Μόργε: Σκηναὶ τοῦ νεκρικοῦ βίου (κατὰ μετάφρασιν Β. Δ. Ροῦδου) Α' Τὸ ἐπιτήδειον Δείπνον σ. 6, 22, 45, 59, 69, 85. Β' Ὁ γέρον Ἀλλοτινὸς σ. 109, 123, 139. Γ' Οἱ Ἐρωτες τοῦ Ὀλιβιέρου σ. 407, 413, 459, 474.
 Jules Mary: Ἡ Συνειδήσις, σ. 166.

ΠΟΙΗΜΑΤΑ

Πρωτότυπα

Λάμπρου Ἀστέρη: Στὸν Κρυστάλλη, σ. 215.
 Ἀνδρέου Βρανᾶ: Ἐνα ὄνειρο, σ. 231. — Νέα ὀρθοκεία σ. 367.
 Γ. Δροσίνη: Μάνα καὶ Γιὸς σ. 38. — Φωνὲς τῆς Νύχτας σ. 49. — Πρωί, Μεσημέρι, Βράδυ, Μεσάνυχτα σ. 65.
 Ἀργύρη Ἐφταλιώτη: Σονέττα, σ. 98.
 J. Γρ. Καμπούρογλου: Ἡ Ἀμαρτωλὴ σ. 207.
 Κώστα Κουστάλλη: Χριστούγεννα τῆς Στρουγγοκαλύδας σελ. 5.
 Μ. Α. Μαλακίση: Τὸ Μυστικὸ μου, σ. 252. — Ὁ Πόνος τοῦ νοῦ σ. 262. — Ψυχὴ σ. 293. — Γιὰ μιὰ νεκρὴ σ. 314.
 Δ. I. Μάργαρη: Ἀλήθεια σ. 120.
 Γερασίμου Μαρκοῦ: Λουκία Μπουντούρη σ. 337.
 Στεφάνου Μαρτζώνη: Εἰς τὸ Θεό. — Ἡ ὀμορφιά. — Ὁ γὰρ τῆς θεᾶς σ. 154.
 Κωστὴ Παλαμᾶ: Στοχασμὸς τῆς Νύχτας σ. 10.
 Ἀλεξ. Πάλλη: Παράκληση σ. 254.
 Ἀριστομένους Προβελέγγιον: Τὸ λιμάνι τῆς πατρίδος μου σ. 385.
 Π. Σάλημα: Ἡ ἄσπρος τρίχες σ. 351. — Νύχτα-Ψυχὴ σ. 431.
 Β. Γ. Στεφελίδου: Ἡ Νυχτερίδα, σ. 364.
 Γ. Φακίρη: Χαμένη Εὐτυχία, σ. 430.

Μεταφρασμένα

Γεωργίου Καλοσγρόρου: Ἡ ψυχὴ ἐρωτευμένη στὸν Πλάστη τῆς (ὠδὴ Τορκουάτου Τάσου) σ. 165.
 Γ. Μ.: Γιδοθσοκὸς ἢ Ἀμαρυλλίς (Θεοκρίτου) σ. 334.
 Βερνάρδου Ὀρσντᾶν: Ὅλοι Τρελλοὶ (μετάφρασις Φ. Α. Ο.) σ. 335.
 Κωστὴ Παλαμᾶ: Ὑμνος εἰς τὸν θεὸν Ἀπόλλωνα (μετάφρασις τοῦ ἐν Δελφοῖς εὐρεθέντος ὕμνου) σ. 186. — Ὑπνία (Δεκόντ Δελίλ) σ. 377.
 Γλαβίου Ποντίου: Ὁ Βουτηχτής (Schiller) σ. 411.
 Ποιήματα Πεζᾶ (Λίσιβεθ Λίνδερμανν): Βασιλεῦμα ἧλιου, Γικτί; σ. 443.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ

Γ. Βιζυνοῦ: Ἀνὰ τὸν Ἐλικῶνα, Βαλλίσματα σ. 2, 26, 43, 54, 66, 89, 120, 155, 170, 188, 202.
 Δ. Βικλία: Ρενάν, Ταιν καὶ Μισελὲ σ. 321.
 Ἀργύρη Ἐφταλιώτη: Λόγια Χαμένα σ. 154. — «Μαργαρίτα Στέφα» σ. 237.

ΕΣΤΙΑ

Κωστή Παλαμά: 'Η Ὑπατία τοῦ Λεκόντ Δελίλ σ. 375.
—'Η μετάφρασις τῆς Ὑπατίας σ. 401.
Ἰακώβου Πολυλά: Περί Γλώσσης, σ. 257.
X. Χρηστοβασιλή: Δύο Τραγούδια σ. 396.
Μία μετάφρασις τῆς Πεντατεύχου, σ. 254.—Τσακωνική Διάλεκτος σ. 174.—Περί τῆς γνησιότητος τῶν Σαϊζπηρειῶν ἔργων (μετάφρασις Γ. Δημητριάδου) σ. 398.—Βιβλιογραφία σ. 9, 205, 335, 463.

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΚΑΙ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΑ

M*: Γεωλογικαὶ Ἔρευναι ἐπὶ τῆς Βορείου Ἑλλάδος σ. 253.
Γ. Ν. Μανράκη: Ἄλωσις τῆς Κεφαλληνίας ὑπὸ τῶν Ἰσπανῶν καὶ Ἑνετῶν (ἐκ τῆς καστιλιανῆς) σ. 284.
Ἀνδρέου Ν. Σιῶ: Συμβολαὶ εἰς τὴν ἀθηναϊκὴν τοπογραφίαν, σ. 289.
B. Φιλάκη: Ζεὺς καὶ Εὐρώπη, αἱ πρῶται τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ πολιτισμοῦ ἀρχαί σ. 118.—Ἰωάννης καὶ Ἀλέξανδρος Παρῶδαι σ. 241.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ

N. X. Ἀποστολίδου: Ὁ Χαϊτόδου, σ. 14.—Δίδελφος ἢ Σαρίγκη σ. 39.—Ὁ Εὐλαμπής σ. 77.—Δένδρον Βαρόμετρον σ. 92.—Ὁ μετὰ τριῶν κέντρων σκόλας σ. 142.—Τὸ Βουτυρόδενδρον σ. 158.—Ὁ Ἄρκτος ἢ Μαυρόττα σ. 173.—Ψιττακὸς ὁ τεφρόχρους σ. 302.—Τὰ θαλάσσια ζῶα καὶ τὰ ἐπιθαλάσσια ἐργαστήρια (λόγος εἰσιτήριος εἰς τὸ μάθημα τῆς Ζωολογίας) σελ. 433, 456.
Ἰωάννου Ν. Σβορώνου: Νομισματικά σ. 31.
Δ. Κ. Σταματιάδου: Ὁ Ῥητινίτης, σ. 182.
Camille Flammarion: Ὁ ἐγκέφαλος τοῦ Μύρμηκος σ. 221.
G. Lebabie Lagrave: Οἱ Ἴπποπόταμοι, σ. 250.
M. Berthelot: Ἡ ἀνθρωπότης ἐν ἔτει 2000 σ. 350.
Ἐπιστημονικὰ Ἀνάλεκτα σ. 79, 159, 175, 191, 206, 255, 319, 431, 447.

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΑ ΚΑΙ ΘΕΑΤΡΟΝ

Γερασίμου E. Μανρογιάννη: Γραφικὴ, ἡ ἐν Ἑπτανήσῳ Σχολή τῶν Δοξαράδων σ. 177, 198.
B. Φιλάκη: Αἱ ἀρχαὶ τῆς Τέχνης ἐν Κρήτῃ σ. 353.
Μελέτη περὶ τῶν ἀρχῶν τοῦ δωρικοῦ ῥυθμοῦ (μετ. A. Γέλμπερ) σ. 465.

ΕΘΝΟΓΡΑΦΙΚΑ

Μιχ. Ἰακ. Μαρκόπουλι: Ἀντωνίου Ἰουστινιάνι Ἐκθεσις περὶ τῆς νήσου Σερύφου σ. 204.—Ἡ Γουναϊκόπετρα σ. 413.

ΕΙΚΟΝΕΣ

ΠΡΟΣΩΠΟΓΡΑΦΙΑΙ

Σπυριδῶν Πήλικας σ. 9.—Κάμιλλος Φλαμμαριῶν σ. 17.—Γεώργιος Βρούτος σ. 40.—Φερδινάνδος Φάβρ σ. 59.—Σαλλεμελ Λακούρ σ. 80.—Μαυρίκιος Βαρρῆς σ. 88.—Ἐλεονώρα Δουῖζε σ. 104.—Ὁ Βιλλῶτ σ. 128.—Μαξιμος Δυκάς σ. 144.—Δομήνικος Θεοδοκόπουλος σ. 152.—Ἐπαμεινώνδας Κριεζῆς σ. 169.—Κ. Σάβας σ. 192.—Ἐρρίκος Μπέκ σ. 207.—Αἰμίλιος Λεγκράν σ. 224.—Ἀντώνιος Μηλιαράκης σ. 240.—Θ. Μάνος σ. 256.—Σπυριδῶν Μηλιαράκης σ. 272.—Καζιμίρ Περεϊά σ. 288.—Λεκόντ Δελίλ σ. 304.—Παῦλος Χαΐζε σ. 313.—Ἐρνέστος φῶν Βιλδενβρουχ σ. 328.—Δ. Χασιώτης σ. 352.—Γ. Ἀγγελόπουλος σ. 368.—Ὁ ἰατρός Ροῦ σ. 400.—Ὁ Τσάρος Ἀλέξανδρος Γ' σ. 408.—Ὁ Τσάρος Νικόλαος Β' σ. 424.—Ὁ Αἰδάχος τῆς Ρωσίας M. Δ. Γεώργιος σ. 440.—Φερδινάνδος Λεσσέψ σ. 464.

ΠΟΙΚΙΛΑΙ ΕΙΚΟΝΕΣ

Γερμανικὴ Καλλονή σ. 1.—Εἰς ἀνάρρωσιν σ. 25.—Ἡ Λουομένη, ὁ Καρκίνος, τὸ Δωδεκάθεον (ἔργα Γ. Βρούτου) σ. 40.—Καρχηδὼν (Ἀνάκτασις ἐν τῇ Παράλει, Φόρος εἰς τὴν Ἐπαίτειαν, Βεδουίνος ποιμὴν, Εἶδη συγκοινωνίας, Τὰ υποζύγια) σ. 56, 57, 72, 73.—Νορθητικὴ Τοποθεσία σ. 89.—Ὁ τάφος τοῦ Μεγάλου Ναπο-

ΣΚΙΑΓΡΑΦΙΑΙ

Δ. Αἰγινήτου: Κάμιλλος Φλαμμαριῶν σ. 17.
Δ. Βικέλα: Δομήνικος Θεοδοκόπουλος σ. 145.
Γρηγορίου Ξενοπούλου: Γεώργιος Βρούτος σ. 40.
Θ. Σ. Ξενοφάνους: Ἐλεονώρα Δουῖζε σ. 103.
Φερδινάνδος Φάβρ σ. 58.—Μαυρίκιος Βαρρῆς σ. 88.—Ἐπαμεινώνδας Κριεζῆς σ. 169.—Ἐρρίκος Μπέκ σ. 207.—Παῦλος Χαΐζε σ. 313.—Ἐρνέστος φῶν Βιλδενβρουχ σ. 328.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑ

Σπυρ. Π. Λάμπρου: Ἀττικὰ ἐπιτάφια ἀνάγλυφα σ. 273, 293, 314.
Γεωργίου Σωτηριάδου: Αἱ παρὰ τὴν Πνύκα ἀνασκαφαί σ. 76.
Χρήστου Τσοῦντα: Λίμνη σ. 97.
Γερμανικὴ Ἀρχαιολογικὴ Σχολή σ. 63, 174, 463, 476.
Γαλλικὴ Ἀρχαιολογικὴ Σχολή σ. 63.

ΔΙΑΦΟΡΑ

Δ. Βικέλα: Καὶ πάλιν περὶ Θεοδοκόπουλου σ. 225.
N. Γ. X. Ζωγίδου: Θεσσαλικὰ σ. 332, 340.
Ἀριστοτέλους Κορυθίδου: Ἐν Κινδύνῳ σ. 81, 100.
Κόστα Κρυστάλλη: Γραμματολογία σ. 212.
Μιχαὴλ Λάμπρου: Ἡ Ῥεκλιμά ἐν Ἑλλάδι σ. 113, 131.
Σπυριδῶνος Παγατέλη: Ὁ Ἐπιτάφιος ἐν τῷ Νεκροταφείῳ σ. 209.
A. Παπαδήμα: Στρατιωτικὴ Κρυπτογραφία σ. 232.
Ἀμαλίας Παπασταύρου: Τὰ Τέμπη σ. 285.
Ἡλία A. Σταύρου: Καθημερινὴ Ἀπάτη σ. 159.
B. Φιλάκη: Θεῶν Ἀθηνῶν καὶ Ποσειδῶνος ἔρις σ. 421.
Ἐκδρομὴ εἰς Καρχηδῶνα (E. Βιρῶ) σ. 56, 72.—Φιλοκαλία τῶν Πτηνῶν σ. 92.
Ἀνεκδότα ἔργα τοῦ Βηλασῶ σ. 84, 161, 236.
Ἡ ἐπὶ τινος εὐαγγελικοῦ χωρίου συζήτησις σ. 287.—Διατὶ καπνίζομεν, σ. 415.—Μία δυναστεία δημίων σ. 428.

Γραμματοκλιβῶτιον σ. 255.

ΑΝΑ ΤΟ ΑΣΤΥ

σ. 15, 30, 47, 62, 78, 95, 114, 127, 143.

ΧΡΟΝΙΚΑ

σ. 16, 32, 48, 64, 80, 96, 112, 128, 144, 176, 191, 208, 224, 239, 255, 272, 287, 304, 319, 336, 352, 367, 384, 398, 415, 432, 448, 464.

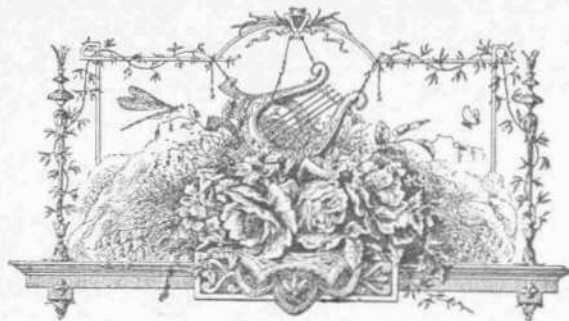
ΜΟΥΣΙΚΗ

Ὁ Ἐθνικὸς Ῥωσικὸς Ὕμνος σ. 416.

λέοντος ἐν Ἀγία Ἐλένη σ. 405.—Ὀλύμπια σ. 421.—Ἐρείπια προϊστορικῆς γαφύρας ἐν Ἀργολίδι σ. 437.—Τὰ Ἀνάκτορα τῶν Ἀθηνῶν σ. 153.—Δαύριον σ. 168.—Ὁ λιμὴν τῆς Ἀλεξανδρείας σ. 184.—Ἡ πλατεία Μεχμέτ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ σ. 185.—Σμύρνη σ. 201.—Ἀργυστολίον σ. 217.—Τὸ φρούριον τῆς Κερκύρας σ. 235.—Σαλαμίς σ. 248.—Κόρινθος καὶ Παρνασσός σ. 265.—Στήλη τοῦ Ἀριστίωνος σ. 273.—Ἡ στήλη τοῦ Δισκοφόρου σ. 274.—Στήλη τοῦ ἐρίππου νεανίου σ. 276.—Ἡ ἀποβάθρα τῶν Πατρῶν σ. 281.—Στήλη Ἀριστολλῆς σ. 296.—Στήλη τῆς ὁδοῦ Ἀθηνῶν σ. 297.—Τεμάχιον στήλης ἐξ Ἀγρονῶν σ. 297.—Στήλη τοῦ ἱατροῦ Ἰσωνος σ. 315.—Λιθινὴ λήκυθος σ. 315.—Στήλη τοῦ Δεζίλιου σ. 316.—Κέρκυρα σ. 329.—Λευκάς σ. 345.—Κάτοψις τοῦ ἐν Πόρτῃ-Παναγιῶ ναοῦ σ. 349.—Ὁ Ἴσθμὸς τῆς Κορίνθου σ. 361.—Ἡ Χίος σ. 376.—Ζάκυνθος σ. 393.—Τροία σ. 409.—Καλλιπόλις σ. 425.—Πῆρετ Σαῖδ σ. 441.—Τὰ Κῶθηρα σ. 457.—Κάτοψις τῶν σταγόνων σ. 465.—Αἱ τρίγλυφοι μετὰ τῶν λοιπῶν μερῶν τοῦ θρησκ. σ. 466.—Τὰ σύνολον τοῦ μηχαναίου θρησκ. παλινορθωθῆν σ. 467.—Λεπτομέρεια τοῦ γείσου σ. 468.—Θρησκ. τοῦ ναοῦ τοῦ Σελινδόντος σ. 469.—Τομὴ τοῦ προδομοῦ κατὰ μήκος σ. 469.

Γερμανικὴ Καλλονή

ΑΝΑ ΤΟΝ ΕΛΙΚΩΝΑ

ΒΑΣΙΛΙΣΜΑΤΑ

Τώρα όπου αἱ ἐκδρομαὶ κατέστησαν καὶ παρ' ἡμῖν τόσας συνήθειαι, προτείνω εἰς τὰς καλὰς ἀναγνωστρίδας καὶ τοὺς ἀναγνώστας μου μίαν ἐκδρομὴν.

— Μίαν ἐκδρομὴν! Μὲ τὴν κακοκαιρίαν;

— Μάλιστα, μίαν μακρὰν ἴσως ἀλλ' ὠφέλιμον καὶ τερπνὴν συγχρόνως ἐκδρομὴν.

— Καὶ ταύτην ἀνά τὸν Ἐλικῶνα;

— ὦ, ἐὰν μοὶ ἐπιτρέπεται, θὰ ἔλεγον ἀνά τοὺς Ἐλικῶνας» διὰ νὰ εἶπω τὴν ἀλήθειαν. Ἐπειδὴ ὁμως τὸ τοιοῦτο μῆτε μὲ τὴν γραμματικὴν μῆτε μὲ τὴν γεωγραφίαν συμβιβάζεται, ἐπιγράφω τὴν ἐκδρομὴν μου μόνον ἀνά τὸν Ἐλικῶνα, πεποιθὼς ὅτι τὸ ἀτελὲς τῆς ἐννοίας θὰ τὸ συμπληρώσῃ ἡ νοημοσύνη τῶν ἀναγινωσκόντων με. Τί παράδοξον εἶν' ἔδω διὰ ν' ἀπορῆτε; Ἐγὼ τοῦλάχιστον ἔχω τὴν πεποίθησιν ὅτι — πλὴν τῶν πούρων γεωγράφων — πᾶσα Ἑλληνίς καὶ πᾶς Ἕλληνας γνωρίζει ὅτι Ἐλικῶν εἶνε τὸ τῶν Μουσῶν ἐνδιαίτημα. Ἐπειδὴ δ' αἱ Μοῦσαι, ζηνευθεῖσαι ἀπᾶς ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα, εὔρον εἰς τόσας καὶ τόσας ἄλλας χώρας θαυμαστά ἐνδιαίτηματα, ἐννοεῖται ὅτι καὶ τούτων ἕκαστον Ἐλικῶν εἶνε. Πρὸς ταῦτα λοιπὸν τὰ ὑψηλὰ καὶ φωταυγῆ τῶν Μουσῶν ἐνδιαίτηματα θὰ ἐκδράμωμεν. Πτοεῖσθε, Κυρίαί μου, πρὸ τοῦ δυσαναβάτου ὕψους καὶ τοῦ ἀριθμοῦ αὐτῶν; Καταλαμβάνω.

Αἱ ἀθραὶ μας Ἑλληνίδες δὲν ἐπλάσθησαν — καὶ δοξάζω τὸν Θεὸν διὰ τοῦτο — μῆτε μὲ κνήμας Παρρασκευαίδου, μῆτε μὲ τὰ μακρεπίπεδα τῶν Ἀγγλίδων πέματα διὰ νὰ εἶνε πρόθυμοι παντοῦ περιηγήτριαι. Ἐν τούτοις ἠσυχάσατε. Μὴ φροντίσετε περὶ ὀδοιπορικῶν σάκκων, μὴ σκοτίζετε δι' ἐπισκέψεις pour prendre congé. Μὲ τὴν κόμωσιν καὶ τὴν ἐνδυμασίαν ποῦ σᾶς ἀρέσει, μείνατε εἰς τὸ σαλόνι, τὸ γραφεῖον, τὸ κομωτήριον — ἀκουθήσατε μὲ τὸ ραχάτι σας εἰς τὴν πολυθρόναν, τὸν καναπέν ἢ τὸ ντιβάνι καὶ λάβετε τὴν «Ἐστίαν» εἰς τὰς χεῖρας — καὶ — ὅσαι δὲν ἀποκοιμηθῆτε διὰ λόγους ἀνεξαρτήτους τῆς θελήσεώς σας — θὰ μετασχετε τῆς ἐκδρομῆς ἀνά πολλοὺς Ἐλικῶνας, χωρὶς νὰ ἐκθέσητε τὸν ἀθρόν σας πόδα εἰς συγκρούσεις πρὸς αἰχμηροὺς γαλικῆς.

— Μὰ πῶς λοιπὸν!

Ἐξηγουμαι. Οἱ Ἐλικῶνες δὲν εἶνε τόσῳ κακοαναθρεμμένον βουνόν, ὅπως τὸ βουνὸν τοῦ ἀνατολικοῦ συναξαρίου. Τὸ τελευταῖον τοῦτο προσταχθὲν ὑπὸ τοῦ προφήτου, δὲν ἐκινήθη νὰ ἔλθῃ εἰς τοὺς πόδας του. Γνωρίζετε δὲ ὅτι ὁ εἰρων προφήτης, διὰ νὰ κατασχῶν τὴν ἀδυναμίαν τοῦ βουνοῦ: Βλέπετε, εἶπε πρὸς τοὺς κεινήντας ὀπαδοὺς του, αὐτὸ δὲν εἴμπορεῖ νὰ ἔλθῃ εἰς τοὺς ἐδικούς μου, ἐγὼ ὁμως εἴμπορῶ νὰ ὑπάγω εἰς τοὺς ἐδικούς του. Τόσῳ μεγαλύτερα εἶνε ἡ δύναμίς μου. Τώρα, καλαὶ μου ἀναγνώστριαί, εἶνε ἀνάγκη νὰ τὸ διαβεβαιώσω ἐγὼ ὅτι ἐν παρομοίᾳ περιπτώσει σῆς θὰ ἐθρακμβεύετε. Καλὰ λοιπὸν. Ἴδου ποῦ τὸ λέγω καὶ τὸ ἀποδεικνύω. Ὁ Μωάμεθ ἠναγκάσθη νὰ ὑπακούσῃ εἰς τὸ βουνόν ἢ θέλησιν τοῦ οὐδεμίαν εἶχε δύναμιν. Ἡ ἐδική σας ὁμως θέλησις δύναται τόσα πράγματα ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ, ὥστε καὶ τὰ βουνὰ αὐτὰ νὰ τὰ προσελκύῃ πρὸς τοὺς πόδας σας. Τὸ θέλετε; Οἱ Ἐλικῶνες ὅλου τοῦ κόσμου εἶνε πρόθυμοι νὰ παρελάσουν πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν σας, διὰ νὰ διευκολύνουν τὴν μελετωμένην ἐκδρομὴν μας.

Τώρα ἐρωτᾶτε βέβαια καὶ τίς θὰ εἶνε ὁ εἰδικὸς σκοπὸς μιᾶς ἐκδρομῆς τόσον ἀλλοκότου! Τίς θὰ εἶνε; Θησαυροθηρία! Τί ἄλλο πρέπει νὰ εἶνε σήμερον ὁ σκοπὸς πάσης ἡμῶν ἐνεργείας παρὰ ἢ θησαυροθηρία;

Θὰ εἰπῆτε: Μὰ ποῦ εὐρέθησαν οἱ θησαυροὶ ἐπὶ τούτου ἢ ἐκείνου τοῦ Ἐλικῶνος; Ἐγὼ νὰ σᾶς διηγηθῶ τὴν ἱστορίαν των.

Ὁ Ζεὺς, εὐχαριστημένος διότι αἱ Μοῦσαι μὲ τ' ἔματά των τὸν ἕκαστον νὰ λησμονῆ τοὺς καιμούς του, ἠθέλησε μίαν ἡμέραν νὰ διατρανώσῃ τὴν πρὸς αὐτὰς εὐνοίαν του.

— Ἐλάτ' ἔδω, λιγύμωλοι θυγατέρες τῆς Μνημοσύνης! ταῖς εἶπεν. Ἀπὸ τόσα καὶ τόσα παιδία ποῦ ἐγεννοβόλησα μόνον σῆς μὲ κάμνετε νὰ ξεχνῶ τὰ ντέθια μου. Μόνον σᾶς ἔχω:

«λησμοσύνην τε κακῶν ἄμπαυμά τε μερμηράων»,

Σήμερον ἔχω διάθεσιν νὰ δεῖξω ἐμπράκτως τὸ πόσον σᾶς ἀγαπῶ. Ζητήσατε.

Αἱ Μοῦσαι — γυναῖκες ὡς βλέπετε — εὐρέθησαν ὁμόθυμοι ὡς πρὸς τὸ αἴτημά των: Ἐζήτησαν κοσμήματα — μαργαρίτας δηλαδή, σαπρεῖρους, σμαράγδους, ἀδάμαντας κ.τ.τ.!

Ὁ Ζεὺς, τοῦ ὁποῖου ἀληθῶς μὲν αἱ Ἐλικωνιάδες

«ὕμνευσαι τέρπουσαι μέγαν νόον ἐντὸς Ὀλύμπου»,

τοῦ ὁποῖου ὁμως ἡ θέλησις δὲν ἦτο προπαρρασκευαμένη διὰ τοιοῦτον αἴτημα, τὰ ἐχρειάσθη μὲ τὰ σωστά του! . . . Ἐκπληρῶν τὴν τόσον ἀπερισκέπτως προκληθεῖσαν ἐπιθυμίαν τῶν κορασιῶν, ἠθελεν ἀρεστικῶς διεγείρει ἀτελευτήτους διχονοίας μεταξὺ τῶν θεαινῶν καὶ δὲν θὰ εἶχε ποῦ νὰ σταθῇ ἀπὸ τὴν ζηλοτυπίαν τῆς Ἥρας, τῆς Ἀφροδίτης καὶ τῶν λοιπῶν συζύγων καὶ θυγατέρων του.

Ἐν τούτοις ὁ πατὴρ τῶν θεῶν δὲν ὠνομάσθη ἄνευ λόγου «μητίετα Ζεὺς». Χαλαρώσας λοιπὸν τὰ ἐπὶ στιγμὴν συρρωθέντα φροῦδια του: «Ἐστω! εἶπεν. Ἄς γίνῃ τὸ αἴτημά σας καθὼς ἐγὼ θελω».

Μόλις τὸ εἶπε, καὶ ἰδοῦ:

«Μουσῶν ἀκάματος βέει αὐτὴ ἐκ στομάτων ἠρεῖα» γὰρ δὲ τε δῶματα πατρὸς Ζηνὸς ἐριγδοῦσποι θεῶν ὅπῃ λειριώσση σκιδναμένην.

Συνάμα δὲ — ὦ τοῦ τερπνοῦ καὶ παραδόξου θεάματος! τὰ ἐν τῇ ὀμηγύρει τῶν θεῶν σκεδαννύμενα δὲν ἦσαν, ὡς μέχρι τούδε, ἡ μουσικὴ μόνον καὶ τὰ ποιήματα τῶν Μουσῶν. Ὅχι! Μυστηριώδης σπινθηροβολία πολυτίμων πετραδίων ἐφάνη, τῆδε κακίσει ἀφορητὴ ἐπὶ τοῦ δαπέδου διχίττουσα, πρὸς μεγίστην τῶν Μουσῶν ἀγαλλίασιν! Σοφαὶ κόραι, καθὼς ἦσαν, ἐνόησαν ὅτι ὁ περινούστατος αὐτῶν πατὴρ ἔκαμεν ὥστε ἕκαστος αὐτῶν στίχος ν' ἀποκρυσταλλῶνεται καὶ νὰ γίνεταί, ἀναλόγως τῆς ἰδέας αὐτοῦ, πολύτιμος λίθος! Ἐψάλλον λοιπὸν ἀκούραστα, σχεδὸν προδίδουσαι τὴν ἀπορίαν αὐτῶν πῶς ἢ Ἀφροδίτη, τόσον καλλωπίστρια ποῦ ἦτο, δὲν ἐξέτεινε τὰς χεῖρας πρὸς τοὺς θησαυροὺς ἐκείνους.

Ὁ Ζεὺς ταῦτα βλέπων ἐμεδίασεν αὐταρέσκως θωπεύων τὸ βραχυπυκνόνσογγρον γένειόν του:

«Ταῖς ἕκαμα χάριν, εἶπε καθ' ἑαυτὸν, διὰ τὴν ὁποῖαν οὐδεμία τῶν λοιπῶν θεαινῶν εἴμπορεῖ νὰ ζηλοτυπήσῃ». Καὶ στραφεῖς ἐμφαντικῶς πρὸς τὰς ἀθανάτους ψαλτρίδας: «Δικὰ σας τραγουδία, εἶπε, δικὰ σας στολίδια. Στολιζέσθε ὅσον ἀγαπᾶτε καὶ στολιζέτε καὶ ὅσους ἀγαπᾶτε».

Προφανῶς οἱ οὗτω πως παραγόμενοι τῶν Μουσῶν θησαυροὶ, εἶχον τὴν μαγικὴν ιδιότητα νὰ εἶνε ὄρατοι καὶ ἀπολαυστοὶ μόνον εἰς τὰς Μούσας καὶ τοὺς ὑπὸ τῶν Μουσῶν ἀγαπωμένους. Διὰ τοῦτο ὁμως οὐδεὶς ἐτόλμησε νὰ θέσῃ ποτὲ ἐν ἀμφιβόλῳ τὴν ὑπαρξίν των. Τούναντίον ἀπὸ τῆς μυστηριώδους ἐκείνης στιγμῆς, ὡς καὶ αὐτοὶ οἱ δυστραπώτεροι τῶν τεχνοκριτῶν καθιέρωσαν τὴν συνήθειαν νὰ ὀνομάζωσι τὰ ὑπὸ τῶν Μουσῶν ὑπαγορευόμενα ἔματά ποιητικῶς θησαυροὺς καὶ ν' ἀποκαλῶσι τοὺς ὠραίους στίχους ἀδάμαντας τοῦτ' αὐτὸ καὶ μαργαρίτας. Τοῦτο μὲ ἀπαλλάττει εὐτυχῶς τῆς υποχρεώσεως τοῦ νὰ παρατείνω ἐνταῦθα τὸν λόγον παραθέτων ἀποδεικτικὰ τῆς ἱστορίας μου τεκμήρια.

Ὡς πρὸς τὰς Μούσας, πάντες γνωρίζομεν, ὅτι ἐπὶ αἰῶνας ἕμμενοι πρὸς τὴν Ἑλλάδα, ὡς διαρκῆς αὐτῶν ἐνδιαίτημα εἶχον ἐκλέξει τὸν Ἐλικῶνα, τὸν «μέγαν τε ζῆθεόν τε» ψάλλουσι ἐπ' αὐτοῦ

«Τὰ τ' ἔοντα τὰ τ' ἐσόμενα πρὸ τ' ἔοντα».

Καὶ ἐνόσῳ μὲν οἱ Ἕλληνες σφωρονοῦντες καὶ τὰς Μούσας ἐτίμων καὶ κατὰ τὰς ἐμπνεύσεις τῶν εὐνοουμένων ὑπ' αὐτῶν ἐπολιτεύοντο, τὰ πράγματα εἶχον καλῶς, αἱ δ' Ἐλικωνιάδες ἀνύποπτοι δὲν ἔπαυον ψάλλουσαι κατὰ τὴν συνήθειάν των.

Φαντάζεσθε, βέβαια, πῶσα κατὰ τοὺς χοροὺς τούτους ἐψάλλον ἔματά καὶ μὲ πῶσα τιμαλρῆ κειμήλια ἐκόσμου τῆς πατρίδος αὐτῶν τὸν Ἐλικῶνα.

Ἄλλ' οἴμοι! Σὺν τῷ χρόνῳ προΐοντι αἱ ἀτασθαλίαι τῶν Ἑλλήνων ἤνοιξαν τὰς πύλας τῆς πατρίδος εἰς τοὺς πολεμίους, ἡμέραν δὲ τινα καθ' ἣν ἀνύποπτοι αἱ φιλόχοροι Πιερίδες, καὶ ἀτημελῶς μετὰ τὸ λουτρόν ἐνδεδυμένοι συνέπλεξαν τὰς χεῖρας —

«καὶ τε περὶ κρήνην ἰσοῖδα πόσσ' ἀπαλοῖσιν ὄρχευντο καὶ βωμὸν ἐρισθενέος Κρονίωνος», —

βάρβαροι κατακτηταὶ ἐφάνησαν, βεβηλοῦντες τὰ ἱερά αὐτῶν τεμένη! Αἱ σεμναὶ καὶ δεῖλα! τῆς Μνημοσύνης θυγατέρες δεινῶς ἐπτοημένα, ἀπέπτησαν, ὡς εἶχον, εἰς τὴν ξένην, πρὸς ζήτησιν ἀσφαλεστέρου ἀσύλου . . .

Τὶ ὁμως ἀπέγειναν οἱ θησαυροὶ των; Οἱ μαργαρίται δηλαδή καὶ ἀδάμαντες, εἰς οὓς μετεμορφούντο τὰ χορευτικὰ των ἔματά.

Τὸ τί ἀπέγειναν οἱ θησαυροὶ ἐκείνοι, εἶνε πολὺ ὀδυνηρὸν καὶ νὰ τὸ συλλογισθῇ κανεὶς. Ἐφ' ὅσον αἱ Πιερίδες διητῶντο ἐπὶ τοῦ Ἐλικῶνος, τοὺς θησαυροὺς αὐτῶν τοὺς ἐχάρizon εἰς τοὺς εὐνοουμένους των, τοὺς ποιητὰς, ἐκείνοι δὲ φιλοτεχνούντες αὐτοὺς εἰς ἔματά τιμαλρῆ ἐκόσμου τοὺς χοροὺς τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος, συνοδεύοντες τὰς κινήσεις τῶν ὄρχουμένων διὰ θαυμασίων ῥυθμῶν μουσικῆς καὶ ποιήσεως.

Δι' αὐτὸ δὲ καὶ τὰς τοιαύτας ποιήσεις τὰς ὠνόμασαν ὑπορχήματα.

Ὡς εἰδικὰ τῶν Μουσῶν δῶρα τὰ ὑπορχήματα οἱ ἀρχαῖοι ἐσπευσαν νὰ τὰ καθιερῶσιν εἰς τὴν λατρείαν τοῦ Ἀπόλλωνος, ὄχι μόνον ὡς Μουσηγέτου, ἀλλ' ἰδίᾳ ὡς βασιλέως τοῦ χοροῦ. Οὕτως ἐπικαλεῖται αὐτὸν τοῦλάχιστον ὁ Πίνδαρος ἐν τινὶ ὑπορχηματικῷ του στίχῳ:

Ὀρχήστα ἀγλαίας ἀνάστων, εὐρυφάρετ' Ἀπολλον.

Ὁ Ἀπόλλων εἶνε ὁ θεὸς, εἰς τὸν ὁποῖον ἀφιερῶθησαν ἀρχικῶς ἔματά θρησκευτικοῦ αὐστηρῶς χαρακτῆρος. Κατὰ πᾶσαν πρὸς αὐτὸν ἱερωγίαν, ὁ χορὸς, οἶονε ἀντιπρόσωπος τῆς ὅλης τῶν πολιτῶν κοινότητος, περιεκύκλου τὸν βωμὸν, ἐπικαλούμενος τοῦ θεοῦ τούτου τὴν εὐμένειαν, ἢ εὐχαριστῶν αὐτῷ ἐπὶ ταύτη. Τὰ πρὸς τοῦτο ἐν παλαιαῖς χρόνοις ψαλλόμενα ἦσαν κυρίως οἱ παιᾶνες. Ἦσαν δηλαδή μεγαλοπρεπῆ χορικά ἔματά, βαθεῖαν γεννῶντα εὐλάβειαν ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ λαοῦ, ὅστις ἐν πένθει ἢ χαρᾷ δημοσίᾳ, ἰδίως ὁμως ἐν δειναῖς ἀνάγκαις, ἐπιδημῆται νοσημάτων κτλ. ἐπεκαλεῖτο τὴν χάριν τοῦ Ἀπόλλωνος.

Ὁ παιὼν λοιπὸν ἀρχικῶς ἦτο ἐγκώμιον τῆς θείας δυνάμεως μὲ τὴν ὁμολογίαν τῆς πρὸς αὐτὴν πίστεως ἢ εὐγνωμοσύνης. Ἄλλ' ἢ πρὸς τινα θεὸν πεποιθησις ἀνατείνει τὸν νοῦν αὐτομάτως εἰς ἀνασκόπησιν τῶν πράξεων αὐτοῦ καὶ κατορθωμάτων τῶν ἐνισχυόντων τὴν πεποίθησιν ταύτην. Ἡ δ' εὐγνωμοσύνη ὑπὸ ἐνδομύχου συνοδευομένη χαρᾶς, παρορμᾷ τὸν ζωηρόκαρδον Ἕλληνα νὰ ἐκδηλώσῃ τὴν κατάστασιν του ταύτην, ὄχι μόνον διὰ τῶν ταχυτέρων τοῦ σφυγμοῦ του κινήσεων, ἀλλὰ καὶ δι' αἰσθητῶν ῥυθμῶν καὶ μελωδιῶν ἀναλόγων τῆς εὐθύμου ψυχικῆς συγκινήσεως. Ὁ παιὼν, κατασκευαστικῶς εὐχαριστήριος ὕμνος εἶχε τὴν δύναμιν νὰ ἐπαίρῃ πρὸς ὑπερκοσμίους τὴν διάνοιαν σφαίρας, ὅπως λατρεύσῃ τὴν θεότητα ἐπὶ τὸ ἀνατολικώτερον, ὡς ὑψίστην ἐννοίαν δυνάμεως καὶ τελειότητος. Ἄλλ' ἐν τῇ μονομερῶς θεωρητικῇ ταύτῃ λατρείᾳ δὲν ἦτο δυνατόν νὰ περιορισθῇ ἐπὶ πολὺν χρόνον ἡ ῥύσις λαοῦ θαυμάσιον τῆς ὁποίας προσὸν ὑπῆρξεν ἀνεκᾶθεν μόνον ἐν τῇ ἀπολαύσει τοῦ καλοῦ νὰ συναίσθάνεται ἑαυτὴν συγκοινωνοῦσαν πρὸς τὴν θεότητα.

Ἐπειδὴ: « ἢ τε μουσική, περὶ τε ὄρχησιν οὐσα καὶ ῥυθμὸν καὶ μέλος, ἤδον ἢ τε ἄμα καὶ καλλιτεχνία πρὸς τὸ θεῖον ἡμᾶς συνάπτει ».

Ἄλλως τε ἡ πλαστικωτάτη τῶν προγόνων ἡμῶν φαντασία, ἥδη ἐνωρὶς εἶχε λαξεύσει τὰς περικαλλεῖς τῶν θεῶν μορφάς, ἐνωρὶς τοῖς εἶχεν ἐξωραΐσει τοὺς βίους διὰ ποικίλων περὶ αὐτῶν μύθων. Καὶ ἦτο λοιπὸν φυσικὸς αὐτῶν ὁ πόθος τῶν ἱεροτελεστιῶν νὰ μετέχη ὅχι μόνον ὁ νοῦς ἀλλὰ καὶ αἱ αἰσθήσεις καὶ ἡ φαντασία. Πρὸς τῇ στερεοτύπῳ σεμνοπρεπεῖ ἐκφράσει εὐσεβῶν συναισθημάτων, ἐχρηιάζετο τι τὸ ἀντίρροπον: ἐχρηιάζετο ἐξωτερικὴ τις σκηνογραφικὴ ποικιλία ἡδύνοσα τὰς αἰσθήσεις, τέρπουσα τὴν φαντασίαν. Πρὸς τὴν ἀπλότητα τῶν ῥυθμῶν καὶ τὴν ἠθικὴν σοβαρότητα τῆς λέξεως τῶν παιάνων, ἔπρεπε ν' ἀντιτεθῇ τι τὸ προσπελαστικὸν πρὸς αὐτὴν τὴν συγκριθεῖσαν τῆς θεότητος ὑπαρξίν, νὰ προστεθῇ κάτι τι ἔχον πρὸς τὴν ἱεροπραξίαν, ὡς ἔχουσι πρὸς τὰς λειτουργίας τῶν χριστιανῶν, τὰ συναξάρια καὶ τὰ τραγούδια τῶν Ἁγίων, ἐὰν τὰ φαντασθῇ τις ἐπὶ τὸ δραματικώτερον ἄδόμενα καὶ χορευόμενα.

Τὴν ἔνδειαν ταύτην ἤλθε νὰ πληρώσῃ τὸ ὑπόρχημα, εἰς τοῦτο προορισθὲν τὸ πρῶτον ἐν τῇ ἀρχαίᾳ τοῦ Ἀπόλλωνος λατρείᾳ. Ὡς ὑποθέσεις αὐτοῦ ἐχρησιμοποίησαν οἱ ποιηταὶ πᾶν μυθικὸν ὑλικόν, ἐν τῇ τοῦ θεοῦ ἢ ἐν τῇ τῆς ἑορτῆς ἱστορίᾳ ἐνυπάρχον. Ἐκόσμησαν δὲ διὰ τῶν ὑπορχημάτων ἐξόχως τὰς ἀφελεῖς τέως τελετὰς εἰσαγαγόντες εἰς αὐτὰς ῥυθμικῶν σχημάτων δαψύλειαν, ἣν ἐξῆρον ἔτι μᾶλλον γοργαὶ μελωδίαί, εὐπετεῖς χορῶν κινήσεις, καὶ μιμικὴ διάπυρος.

Οὕτω μουσικὴ καὶ χορὸς συνηνώθησαν ἐν τῷ ὑπορχηματι διὰ νὰ παράσχωσιν εἰς τοὺς ἑορτάζοντας τὸ κοσμικὸν μέρος τῆς ἀπολαύσεως. Ἡ ἐκτέλεσις αὐτῶν εἶχεν, ὡς φαίνεται, τὴν καταγωγὴν ἐκ Κρήτης, κατὰ τοὺς ἐνοπλίους τῆς ὁποίας χοροὺς, παριστάνετο ἐν εἴδει ἐπεισοδίου, καὶ εἰς μῖμος, ὑπὸ πανηγυρικῆς συνοδουόμενος μουσικῆς, ἦν ἔψαλλον αἰοιδῶν μικρὰ συμπλέγματα.

Καὶ λοιπὸν: Ὑστερον ἄφοῦ ἐν τῇ λατρείᾳ τοῦ Ἀπόλλωνος καθωρίσθη τὸ τε ὕψος καὶ ὁ χαρακτήρ τῶν παιάνων, προσετέθη εἰς τὸ σοβαρὸν τῆς ἱεροτελεστίας τὸ ὑπόρχημα ὡς φαιδρὰ δραματικὴ παραστάσις. Ἡ ὄρχησις ἢ μᾶλλον ὁ ὄρχηστικὸς μῖμος τῶν τελετῶν τούτων, ὡμοιάζε πρὸς πράξεις δράματος, προφανῶς δ' ἐχρησίμευε πρὸς παραστατικὴν ἐρμηνείαν τῶν ὑπὸ τοῦ χοροῦ ἄδομένων στίχων. Διὰ τοῦτο δὲ ὀρθῶς καὶ ὁ Πλούταρχος ἐθεώρει τὰ ὑπορχήματα ὡς ἀποτελοῦντα τὴν μεταξὺ ποιήσεως καὶ ὄρχηστικῆς ἐπικοινωνίαν: « Ὁρχηστικὴ δὲ καὶ ποιητικὴ κοινωνία πᾶσα καὶ μεθεξὶς ἀλλήλων ἐστὶ, καὶ μάλιστα μιμούμεναι περὶ τῶν ὑπορχημάτων γένος, ἐνεργῶν ἀμφοτέρω: τὴν διὰ τῶν σχημάτων καὶ τῶν ὀνομάτων μίμησιν ἀποτελοῦσιν ».

Ἀλλὰ — διακόπτω πλέον ἐνταῦθα τ' ἀρχαία κείμενα, διὰ νὰ μὴ εἰπὼν αἱ ἀναγνώστριά μου ὅτι ἐπιδεικνύω ἀρχαιομάθειαν, ἐν οὐ δένοντι. Λυσitelēs πρὸς τὸν σκοπὸν μας εἶνε νὰ σημειώσωμεν τώρα, ὅτι σὺν τῷ χρόνῳ προϊόντι, ὅπως οἱ παιάνες, οὕτω

καὶ τὰ ὑπορχήματα ἀπὸ καθαρῶς θρησκευτικῶν ἔσμημάτων ἐγένοντο ὀλονὲν κοσμικώτερα. Τὸ κατ' ἀρχαίαν ἢ χρῆσις τῶν ὑπορχημάτων ἐπεξετάθη καὶ εἰς ἄλλων θεῶν λατρείας. Κατόπιν συνετέθησαν ὑπορχήματα καὶ δι' ἄλλους ἢ θρησκευτικούς σκοπούς. Οὕτως ὁ Πίνδαρος ἐκόσμησε διὰ τοῦ φαιδρῶν τούτου εἶδους τῆς μελικῆς τοὺς αὐλικούς χορούς ἐξόχων ἀνδρῶν καὶ ἡγεμόνων ἔγραψε δὲ καὶ διὰ τοὺς συμπολίτας αὐτοῦ περιέρχον ὑπόρχημα, ἐπ' εὐκαιρίᾳ ἡλικιῆς τινος ἐκλείψεως. Τελευταίος ποιητῆς ὑπορχημάτων εἶνε ὁ Πρατίνης, τοῦ ὁποίου καὶ μόνου διεσώθη ἐκτενέστερον ὑπόδειγμα τῆς ποιήσεως ταύτης ἐν τῷ ἐξῆς θαυμαστῷ ἀποσπάσματι:

Τίς ὁ θόρυβος ὅδε;
τίνα τὰδε τὰ χορευόμενα;
τίς ὕβρις ἔμυλεν ἐπὶ Διωνυσιάδου πολυπάταγα θυμέλαν;
Ἐμὸς, ἐμὸς ὁ Βρόμιος.
Ἐμὲ δεῖ κελαδεῖν, ἐμὲ δεῖ παταγεῖν
ἀν' ὄρεα σύμμενον μετὰ Ναϊάδων,
οἷά τε κύκνον ἄγοντα
ποικιλόπτερον μέλος.
Τὴν αἰοιδᾶν κατέστασε Πιερίς βασιλείαν ὁ δ' αὐλὸς
ὑστερον χορευέτω: καὶ γὰρ ἐστ' ὑπὸ ἡρέτας.
Κώμῳ μόνον θυραμάχοις τε πυγμαχίαισι νέων θέλει πα-
εἰμμεναι στρατηλάτας.
Παῦε τὸν Φρονίου ποικίλον πνοῶν ἔχοντα.
Φλέγε τὸν ὀλεσιπαιδοκλάμνον,
λαλαθαρόσπα τ' ἀμελορυθμιδοχάταν θ' ὑπὸ
τροπᾶν δέμας πεπλασμένον.
Ἡ ἰδοῦ' ἄδε σοι δεξιὰ
καὶ ποδὸς διαρομφά, θριαμβοδιθύραμβε
κισσοχαίτ' ἀνάξ, ἄκουε τὴν ἑμὴν Δωρίων χορείαν.

Ἐκ τοῦ πολυτίμου τούτου λειψάνου ἀρχαίας μελικῆς δυὸ τινὰ συμπεραίνει ὁ ἀναγνώστης: Πρῶτον μὲν ὅτι ὑπορχήματα ἐψάλλοντο καὶ κατὰ τὰς εἰς Διόνυσον ἑορτάς, δεύτερον δὲ, ὅτι κατὰ τοὺς χρόνους τούτους ἡ ποιήσις αὐτῶν ἐνεδύθη ἀστείότερον χαρακτήρα. Τὸν χαρακτήρα τοῦτον δὲν τὸν ἐπέβαλε βεβαίως ὁ Πρατίνης. Ἀνεπτύξεν ὁμοῦ αὐτὸν οὗτος πρῶτος δημιουργήσας τὸ σατυρικὸν δράμα, ἐν ᾧ τὸ ὑπόρχημα ὑπηρετεῖ πλέον ὡς ὑποτέλης δραματικὸς μῖμος.

Δὲν παραξενεύομαι ἐὰν ὁ ἀναγνώστης ἀνυπομονῆ νὰ μάθῃ, τί ἀπέμεινε λοιπὸν μετὰ τὴν τοιαύτην τροπῆν.

Ἀπέμειναν τὰ βαλλίσματα.

Προφανῶς τὰ ὑπορχήματα ὅσα μᾶλλον ἀπεμακρύνοντο τῆς θρησκείας, τόσῳ ζωηρότερα καθίσταντο κατὰ τε τὰς ὑποθέσεις καὶ κατὰ τοὺς ῥυθμούς. Ἡ τροποποίησις αὕτη συνεπέφερε τὴν μεταβολὴν τοῦ ἀρχαίου ὀνόματος.

Οἱ ἀρχαῖοι: Ἕλληνας μάλιστα, οἱ τὰ νότια τῆς Ἰταλίας οἰκοῦντες, βαλλίζω ἔλεγον τὸ ζωηρῶς χορευέω, (ἐκ τοῦ βάλλειν τὰ σκέλη καὶ τὰς χεῖρας) βαλλισμούς δὲ τοὺς χορούς ἐκείνους, καθ' οὓς ἐκίνονον ζωηρότερον τὰ μέλη των. Ὅτε τὰ ὑπορχήματα εἰσῆλθον εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν τοιοῦτων χορῶν, μετωνομάσθησαν βαλλίσματα ἢ βαλλιστικά. Τοῦτο τοῦλάχιστον μαρτυρεῖ ὁ λατινικὸς ὄρος bal-
listeo σημερινῶν ἔσμη κατὰ τοὺς χορούς ψαλλόμενον, μάλιστα τοὺς ἐπιπικίους. Τοιοῦτον ἦτο τὸ ἔσμη τὸ ψαλὲν πρὸς τιμὴν τοῦ αὐτοκράτορος Αὐρηλιανοῦ νικησαντος τὸν Σαρματικὸν πόλεμον:

Mille mille vivat
qui mille mille occidit,
fantum vini habet nemo
quantum fudit sanquinis: κτλ.

Τὸ βαρβαρικὸν τοῦτο βάλλισμα ἐψάλη περὶ τὰ τέλη τοῦ τρίτου μ. Χ. αἰῶνος, χρησιμεύει λοιπὸν εἰς ἡμᾶς ὡς τεκμήριον, ὅτι τὸ εἶδος τοῦτο τῆς ποιήσεως διὰ τῶν ἀποίκων Ἑλλήνων εἶχε μεταδοθῆ εἰς τοὺς Ῥωμαίους, οἵτινες ἐγένοντο ἔμμεσοι αὐτοῦ διαδόται ἀνὰ τὰς λατινικὰς χώρας. Ἐν τούτοις εἰς τὴν διαδοσὶν ταύτην ἀμέτοχοι δὲν ἔμειναν αὐτοὶ οἱ Ἕλληνες. Εἶνε δὲ λίαν ἄξιον σημειώσεως, ὅτι πάντα σχεδὸν τὰ νεώτερα ἔθνη εἰσῆλθον εἰς τὴν καλλιέργειαν τῆς ἑαυτῶν ποιήσεως διὰ τῶν βαλλισμάτων. Πανταχοῦ εὐρίσκομεν αὐτὰ ἀποτελοῦντα τὴν πρῶτην γνωστὴν δημοτικὴν ποιήσιν. Πανταχοῦ φέρουσι τὸν αὐτὸν χαρακτήρα. Εἶχον τὰς πράξεις τῶν θεῶν ὡς ὑποθέσεις των ἐν τῇ θρησκείᾳ. Κατέστησαν ὑποθέσεις των τὰς τῶν ἀνθρώπων πράξεις εὐθύς ὡς ἐγένοντο ἔσμητα κοσμικά. Ἡ δραματικὴ τῶν ὑποθέσεων ἐξέλιξιν ἐτήρησε πανταχοῦ τὸν ὄρχηστικὸν αὐτῆς χαρακτήρα, ὁ χορὸς ἔμεινε ὅπως καὶ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις, σεῖστός καὶ τιναχτός, οἱ δὲ χορευόντες ὑπὸ τοὺς ῥυθμούς τῶν βαλλισμάτων ἐξακολουθοῦσιν ἀπομιμούμενοι τὰ ὑπὸ τοῦ κειμένου λεγόμενα, εἴτε διὰ χειρονομιῶν, εἴτε διὰ φυσιογνωμικῶν κινήσεων, εἴτε καὶ διὰ μόνον τοῦ χρωματισμοῦ τῆς φωνῆς των.

(Ἐπεται συνέχεια)

Γ. ΒΙΖΥΗΝΟΣ

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ ΤΗΣ ΣΤΡΟΥΓΓΟΚΑΛΥΒΑΣ

- Ὀλόβολη μὴ κερασιὰ ξεροζῶσε ὁ Θανάσης,
τὰ περιβόλια, ὦρε παιδί μ', ἐπίγες νὰ χαλάσης;
— Πλάνεψα ὡς τὴν Ἰρανταφυλλιά, γύρῃσα ὅλη τὴ χώρα
Ἀπὸ τὸ γιόμα ὡς τώρα.
- Κι ὁ πλάτανος τί τῶψαιγες τοῦ Θόδωρου, πατέρα;
Γιὰ τήρα τον ξαπλωταριά ἀπὸ τὸν τσάρκο ὡς πέρα,
Γιὰ ἀπόψε ὁ ἔρμος τράνευε, χόντρανε τόσα χρόνια
Στὸν ἥλιο καὶ στὰ χιόνια.
- Τὸν εὐρηκα στὴν ποταμιὰ, στὸν πόρο τοῦ Τζοθάρκα,
Νιὸς εἶνε, ὁμοῦ τὸν ξέρνε παρακαίρα ἢ κατάρκα,
Τ' ἀτροπελέκι αὐλάκωσε τὴ μαλακιά του φλοῦδα,
Τῶψαι τὴ ρίζα ἢ τὸ ὄδα.
- Ἄ, νάτος κι ὁ Καρκάντζαλος, στὸν ὄμο του ἔχει πάρει
Καὶ μᾶς το φέρνει στὸ μαντρί χιλιόχρονο πουρνάρι,
Καλὰ τὸν λέν Καρκάντζαλο, τί ἀσυσταγὴ δὲν ἔχει,
Μέρα καὶ νύχτα τρέχει.
- Τάχ' ἀπὸ ποῦ τὸ κουβαλαῖ ὁ χριστογεννημένος;
— Δέ με φοβίζει ὁ Ζήλογγος, ἄς εἶνε χιονισμένος,
Σὰν ἀντρενωμένος τὸν πατῶ, τὰ δέντρα ὅλα τοῦ παίρνω
Καὶ στὸ μαντρί τὰ φέρνω.
- Ὁ Δίπλος πάλι, ὁ μορφογιός, ποῦθ' ἔρχετ' ἐδῶ κάτου;
— Ἐρχετα ἀπὸ τὰ Φλάμπουρα πῶχει συγγενικά του,
Αὐτός γιὰ τὰ χριστόφωμα ἐπῆγε ὅχ τὴν ἀγούλα.
— Καὶ γιὰ καμμιὰ ξανθοῦλα.
- Ρίγνετε ἀκόμα στὴ φωτιά κλαροῦδια, ρίγνε Χοῆστο,
Σ' ἐκαψ' ἐκείνο τὸ δαυλί, Γεροκαψάλη, σβύστο,
Νάσο, πετάξου ἐσύ νὰ ἰδῆς τὰ ζωντανὰ στὴ στάνη
Καὶ τί καιρὸς θὰ κάνη.

— Κύο Γάκη, ξεφεγγάρωσε, καὶ μὲ τὸ χιόνι τώρα
Ἄπ' ἄκρη σ' ἀκοῆ μιά χαρὰ ἀσπρίζ' ἡ Βαλαώρα,
Κ' εἶνε μιά βούβαση βαθὴ στὴ γῆ, στὰ οὐράνια πάστρα
Καὶ λάμπουν πλήθια τ' ἄστρα.

Τὰ ζωντανὰ μὲς τὸ μαντρί κλειστὰ καταλαγιαζοῦν,
Στὸν τσάρκο κάπου μοναχὰ μικράκια ἀρνιά βελάζουν,
Εἶνε τὰ γρέκια τους ζεστά καὶ τρῶν κλαροὶ τὰ πράτα
Κοιμμένο ὅχ τὰ Ζερβάτα.

— Τώρα στρωθῆτε ὀλόγουρα, παιδιά, κι ἀκουραστητε!
Τοῦ κόσμου ὁ ἀφέντης ὁ Χριστός, — νὰ μὴ το λησμο-
νήτε, —
Γεννήθηκε σὲ μιά σπηλιὰ τοῦ ζωντανὰ μαντρίζαν,
Τ' ἀρνιά τὸν χουχουλίζαν.

Μὲς ἀπὸ τότες βλόγησε κάθε βοσκὸ καπάδι
Καὶ σὰν ἀπόψε ἀόρατος γυρνᾷ μὲς τὸ σκοτάδι
Καὶ παίρνει ἀράδα τὰ μαντριά, κοπάδια ὅπου φυλάνε,
Ρωτῶντας πῶς περνᾶνε.

Γιὰ δαῦτο τὴν Παραμονὴ νὰ μὴ πεινᾶν τὰ πράτα,
Νᾶχουν περίσσια τῆ θροσῆ, νᾶνε ζεστά, χορτάτα,
Νᾶ μὴ τα βροσῆ ὁ ἀφέντης μας τὰ μαῦρα παγωμένα
Καὶ νηστικά ἀφῆμένα.

Καὶ τοῦτο ἀκουραστητέ το, — δὲν εἶνε παραμῦθι, —
Κατόπι ὅχ τὰ μεσάνυχτα καὶ μὲ τὸ πρῶτο ὄρνιθι
Στὴ μάντρα ἕνα χριστόφωμο νὰ γλύψουν φέρτε γύρα
Γαλαρία, ἀρνιά καὶ σταῖρα.

Τί ἐμάθαν τὸν ἀφέντη μας ὀπῶγλυφαν στὰ γέννα
Καὶ τὸ θυμοῦνται χροινικῆς, παιδιὰ, τὰ βλογημένα,
Κι ἂν δὲν το γλύψουν τὸ ψωμί τὴν ὦρ' αὐτῆ βελάζουν,
Σὰ γνωστικά νὰ κράζουν.

Καὶ τώρα φέρτε τὰ δεντρά καὶ τὸ κρασί, τὸ λάδι,
Γιὰ νὰ παντρέψω τὴ φωτιά ἀκόμ' αὐτὸ τὸ βράδυ,
Τί γέρασα κ' εἶν' ἄγνωρο τοῦ χρόνου τί με βροσέει,
Λίγη ζωὴ μου μνήσκει.

Πρῶτα παντρεύω σε, φωτιά, μὲ τοῦτο τὸ πουρνάρι,
Ὅπῳγε τὸ κορμὶ στοιγὸ καὶ δράκο τὸ κλωνάρι,
Ὅταν αὐτὸ χιλιόχρονη νὰ ζῆς, νὰ μὴ γερᾷζης,
Νὰ καίς παντοῦ, νὰ βράζης.

Σοῦ δίνω καὶ τὸν πλάτανο μὲ τὰ πλατιά τὰ φύλλα,
Παντοῦ ν' ἀπλώνης γύρα σου καὶ στὰ ψηλά καπνίλα,
Νὰ δείχνεσαι πῶς πάντα ζῆς, καὶ ζῆν μαζί σου ἀνθρώποι
Σὲ πόλη ἢ βοσκοτόπι.

Τρίτα, φωτιά, τὴν κερασιὰ σοῦ δίνω συγγενάδι,
Νὰ σὲ φυλά' ἀπὸ Παγανά ὡς τῶν Φωτῶν τὸ βράδυ,
Καὶ μὲ παλιὸ τριέτικο κρασάκι σὲ ποτίζω,
Μὲ λάδι σὲ ραντίζω.

Ἀπὸ τὴ στρογγυγαλύδα πατὲς νὰ μὴ μου λείπη,
Τί μου εἶσαι τῆς χαρῆς ζωῆ κι ὄχτρος τρανὸς τῆς
λύπης,
Νὰ σ' ἀνακράζω νὰ μ' ἀκοῦς, νὰ βάζης νὰ μου κρένης,
Γλυκὰ νὰ μὲ θερμαίνης.

Νὰ ζῆστε χρόνια πολλὰ κι ἀπικραντα, παιδιά μου,
Σὰν τὰ ρουπάκια τοῦ Ζυγοῦ, σὰν τὰ βουνὰ τοῦ Γράμμου,
Νὰ μὴ σας εὐρουγε ποτές τὰ ἔρημα τὰ γέρα!
— Νὰ ζῆς κ' ἐσύ, πατέρα!

ΚΩΣΤΑΣ ΚΡΥΣΤΑΛΛΗΣ

ΣΚΗΝΑΙ ΤΟΥ ΝΕΑΝΙΚΟΥ ΒΙΟΥ

ὑπὸ Ἑφρ. Μύργερ, κατὰ μετάφρ. Ε. Α. Ροῖδου

Ὁ Ἐρρίκος Μύργερ, γεννηθεὶς ἐν Παρισίοις τὸ 1821 καὶ ἀποθανὼν τοῦ αὐτοῦ ἔτους μετὰ ταῦτα, ἦτο υἱὸς πτωχοῦ θυρωροῦ μετερχομένου συγχρόνως τὸν βράτην καὶ μάλιστα ἀποζώντος ἐκ τοῦ διπλοῦ αὐτοῦ ἐπαγγέλματος. Εἰς τὴν ὑπ' αὐτοῦ φρουρούμενην οἰκίαν ἔτυχε νὰ κατοικήσῃ ἐπὶ μακρὰ ἔτη ὁ ἀκαδημαϊκὸς Ζουή, διὰ τῆς προστασίας τοῦ οὗοιου κατώρθωσεν ὁ νέος Μύργερ νὰ διανύσῃ τὰς πρώτας μόνον τοῦ σχολείου τάξεις καὶ ἔπειτα νὰ εὗρῃ θέσιν γραφέως παρὰ τῷ ἀντιπροσώπῳ τῆς Γουασίας κόμητι Τολστόϊ, ἀντιγράφων τὰς περὶ τῆς γαλλικῆς φιλολογίας ἀνταποκρίσεις ἀντὶ μηνιαίου μισθοῦ τεσσαράκοντα καὶ ἔπειτα πενήτηκοντα φράγκων. Διὰ τούτου μόνου κατώρθωσε νὰ ζήσῃ ἐπὶ πολλὰ ἔτη, κατοικῶν εἰς ὑπερῶν, σπανιώτατα ἀνάπτων πῦρ τὸν χειμῶνα, τρεφόμενος μὲ τιγανητὰ γεωμήλα καὶ πλειστακίς στερούμενος καὶ τούτων.

Εἰς τὸ παγετώδες ἐκεῖνο ὑπερῶν συνέθεσε τὰ πρώτα του ἔργα, ἱκανὸν ὁδηγὸν ἀριθμῶν στίχων μετρωτακτῆς ἀξίας καὶ δύο μυθιστορήματα, διὰ τῶν ὁποίων ἀπεδείχθη ἐξ ἀρχῆς ἐξοχὸς παζουράφος. Αἱ σκηναὶ τοῦ Βοημικοῦ βίου καὶ οἱ Νεοσοσιτέρες [Les Buvées d'eau] εἶναι ἀριστουργήματα ἀμιλλώμενα κατὰ τὴν πρωτοτυπίαν καὶ ἐπιμύλλον κατὰ τὴν τελειότητα τοῦ ὄρους πρὸς τὰ καλλίστα τοιαῦτα τοῦ Νωδιέ καὶ τοῦ Μυσσέ. Ἐκ τούτων ἐκρυσθῆναι μὲν ποσὸν τὴν ὁδοῦ πολλὸν κατώτερον τῆς ἀξίας τῶν ἔργων του, οὐχὶ ὅμως καὶ ἐπαρκέει πρὸς χορτασμὸν ποσὸν ἐπιστομίου ἔργου. Ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς γεννήσεώς του μέχρι τῆς τοῦ θανάτου του ἐν τῷ νοσοκομείῳ δὲν ἔπαυσεν ὁ Μύργερ νὰ παλαίῃ κατὰ τῆς πενίας καὶ πλειστακίς κατὰ τῆς πείνης. Καὶ ὑπὸ ταύτης ὅμως βασανιζόμενος οὐδέποτε ἔστεργε νὰ παραδώσῃ σελίδα μὴ τελείαν εἰς τὸν τύπον. Ἐργαζομὲν βραδυτάτα καὶ ἐπληρώνετο κατὰ τυπογραφικὸν φύλλον ὅπως καὶ οἱ ταχυγράφοι, οὐδόλως λαμβάνομένου ὑπ' ὄψιν τοῦ ποιοῦ τῆς ἐργασίας του. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκεῖνην ἐφηρμόζετο ἀκόμη ἐν Γαλλίᾳ σύστημα ἐκτιμήσεως καὶ ἀμοιβῆς τῆς συγγραφικῆς ἐργασίας ἱκανῶς ὁμοιωζόν πρὸς τὸ σήμερον ἐπικρατοῦν ἐν Ἀθήναις. Εἰς τοῦτο πρέπει ν' ἀποδοθῇ πολλῶν ἐκ τῶν πρεσβυτέρων γαλλῶν συγγραφέων ἢ πολυγραφῶν, οἱ ὑπερτετρακόσιοι τόμοι τοῦ γέροντος Δουμῆ, οἱ σχεδὸν ἰσάριθμοι τοῦ Σουλιέ, τὰ δεκάτομα μυθιστορήματα τοῦ Εὐγ. Ζυή, τὰ αὐτοσχεδιάσματα τοῦ Φεβάλ, τοῦ Βερθέ καὶ τοῦ Εὐγ. Σκριβ καὶ ὁ κατακυλισμὸς τῆς γαλλικῆς φιλολογίας εἰς τοὺς ἄθλους τοῦ Ροκαμβύλλ καὶ τοὺς κινῶν τύπους τοῦ Ὀνέ καὶ τοῦ Δελπί. Εἰς τὸν Μύργερ ἀπομένει ἡ δόξα ὅτι, ἀντὶ νὰ οἰκοδομήσῃ οἰκίαν ἢ τοῦλάχιστον νὰ γευματίσῃ καθ' ἑκάστην, μιμούμενος ταύτους, ἐπρωτιμῶτε νυκθήμερὸν ἐργαζόμενος καὶ πλειστακίς ἔργων καὶ λιμῶντων νὰ καλλιτεχνήσῃ εἰς διαστήματα εἰκοσι ἑπτά τεσσάρων ἢ πέντε τομίδια, ἀξία νὰ καταταχθῶσι παραπλευρῶς τῶν τοῦ Νωδιέ, τοῦ Στενδάλ, τοῦ Κουριέ, τοῦ Μερμιέου καὶ τῶν ἄλλων ὅσοι ἐπρωτιμῶσαν τὸ ποῖόν τοῦ ποσοῦ καὶ τὴν τελειότητα τῆς καθημερινῆς καταλύσεως φασιανῶν καὶ καρπαντίου. Ἐκ τῶν τόμων τούτων δὲν πρωτεύουσιν ἴσως ὑπὸ καθάρως καλλιτεχνικῶν ἐποψῶν αἱ Σκηναὶ τοῦ νεανικοῦ βίου, ταύτας ὅμως ἐπρωτιμῶμεν, ἀποβλέποντες εἰς τὸν προσωρισμὸν τῆς Ἐστίας, ὡς μᾶλλον παντὸς ἄλλου ἔργου τοῦ Μύργερ διακρινόμενας διὰ τὴν λεπρότητα τοῦ αἰσθηματικῆς καὶ τὴν διηγητικῆς ἀνώγειν τοῦ ἀναγνώστου ὑπερῶν τῆς πνιγρῆς πεζότητος τοῦ καθημερινοῦ βίου.

Σ. Α. Μ.

ΤΟ ΕΠΙΚΗΔΕΙΟΝ ΔΕΗΙΝΟΝ

Α'.

Ὅσα διηγοῦμεθα συνέθεσαν περὶ τὰ τέλη τῆς βασιλείας τοῦ Λουδοβίκου Φιλίππου. Ἐξερχόμενοι ἐκ τοῦ χοροῦ τοῦ Μελωδράματος εἰσῆλθον εἰς μικρὸν αἰθούσαν τοῦ ἐστιατορίου τοῦ Φοῦ τέσσαρες κύριοι μὲ ἰσάριθμους κυρίας κρυπτομένας ὑπὸ πολυτελέστατα δόμινα. Οἱ ἄνδρες ἔφερον ὀνόματα ἐξ ἐκείνων τὰ ὁποῖα ἐκφωνούμενα καθ' ὁδὸν ἢ ἐντὸς ἀριστοκρατικῆς αἰθούσης, προξενούσιν εἰς πάντας ἐντύπωσιν. Οἱ τρεῖς πρώτοι ἐκλυοῦντο κόμης Πεῦρασιέ, μακαρίσιος Σὺλθερς καὶ κόμης Χαθάν-Μαλωρῆς, ὁ δὲ τρίτος Τριστᾶνος καὶ τίποτε ἄλλο. Καὶ οἱ τέσσαρες ἦσαν νέοι, πλούσιοι, τακτικῶς μνημονεύμενοι εἰς τὰς ἐβδομαδιαίας ἐπιθεωρήσεις τῶν ἐφημερίδων τοῦ συρμοῦ καὶ μόνον ἔργον ἔχοντες νὰ εἶναι ἢ τοῦλάχιστον νὰ φαίνονται εὐτυχεῖς. Ὁμοίως καὶ αἱ γυναῖκες οὐδὲν ἄλλο εἶχον ἐπαγγέλμα παρὰ νὰ εἶναι ὠραῖαι.

Τὸ ἐκ τῶν προτέρων συνταχθὲν ὀφολόγιον τοῦ δείπνου ἦτο ἱκανὸν νὰ κορέσῃ καὶ τοῦ ἀπαιτητικωτέρου γαστριμάργου τὰς ὀρέξεις.

Εὐθύς ἄμα ἐκλείσθη ἡ θύρα, αἱ προσωποδοφοροὶ ἀπεκαλύψαν πρόσωπα καὶ ἀναστήματα ἐκ τῶν ὁποίων ἠθέλε τις κλίνας νὰ πιστεύσῃ ὅτι ἠπατώοντο οἱ ἀρχαῖοι περιορισάντες εἰς τρεῖς μόνους τῶν τεσσάρων χαριῶν τὸν ἀριθμὸν.

— Πρὶν ἢ καθίσωμεν εἰς τὴν τράπεζαν, εἶπεν ὁ Τριστᾶνος, συγχωρήσατέ με, κύριοι, νὰ προσθέσω ἓν κῆσιμα εἰς αὐτήν.

— Περιμένετε κῆμιν ἄλλην γυναῖκα, ἡρώτησαν αἱ σύντροφοί του;

— Ἡ κανένα κύριον; ἐπρόσθεσαν αἱ γυναῖκες.

— Περιμένω ἓνα φίλον μου ὁ ὁποῖος ἦτο, ὅταν ἔζη, ἀληθῶς ἀξίεραστός ἄνθρωπος.

— Πῶς, ὅταν ἔζη; εἶπεν ὁ Πεῦρασιέ.

— Τί ἐννοεῖτε; ἐπρόσθεσεν ὁ Σὺλθερς.

— Ἐννοῶ ὅτι ὁ φίλος μου εἶναι ἀποθαμμένος.

— Ἀποθαμμένος; ἐκράσαν ἐν χορῷ οἱ τρεῖς κύριοι.

— Ἀποθαμμένος; ἐπανέλαβον αἱ κυρίαὶ ἐγείρουσαι τὴν κεφαλὴν.

— Τί παραμῦθι εἶναι τοῦτο;

— Μάλιστα ἀποθαμμένος καὶ ἐνταρσιασμένος.

— Ὡς ὁ μακαρίτης στρατηγὸς Μαλθροῦ τοῦ δημοτικοῦ τραγουδίου;

— Ἀπαρράλλακτος.

— Εἰπέ μας τέλος πάντων τί θέλεις νὰ εἴπῃς.

Οἱ λόγοι σου, φίλε Τριστᾶνε, εἶναι αἰνιγματώδεις ὅσον αἱ ἐπιγραφαὶ τοῦ αἰγυπτιακοῦ ὀβελίσκου, εἶπεν ὁ κόμης Χαθάν.

— Ἀκούσατε λοιπὸν, κύριοι. Ὁ φίλος τὸν ὁποῖον περιμένω δὲν θὰ ἔλθῃ πρὸ τῆς μιᾶς. Ἐγὼ λοιπὸν κείρον νὰ σᾶς διηγηθῶ τὴν ἱστορίαν του, ἢ ὁποῖα θὰ σᾶς φανῇ τόσον μᾶλλον ἐνδιαφέροντα, καθ' ὅσον πρόκειται νὰ γνωρίσετε μετ' ὀλίγον τὸν ἥρωα αὐτῆς.

— Ἀρχίσατε, ἀρχίσατε, ἐφώνησαν πάντες, πλὴν μιᾶς γυναικός, ἥτις δὲν εἶχεν ἀκόμη ἀνοίξει τὸ στόμα.

— Πρὶν ἢ ἀρχίσω, νομίζω ὅτι καλὸν θὰ ἦτο νὰ σᾶς φάγωμεν μέρος τοῦ δείπνου διότι «οἱ πεινασμένοι δὲν ἔχουν αὐτιά», ὡς λέγει ἡ παροιμία.

— Ὅχι, πρώτα ἢ ἱστορία εἶπεν ὁ Χαθάν.

— Πρώτα νὰ δειπνήσωμεν, εἶπεν ἄλλος.

— Ἀφοῦ δὲν ὑπάρχει ὁμοφωνία, προτείνω νὰ λυθῇ τὸ ζήτημα διὰ ψηφοφορίας.

— Μάλιστα, ἄς ψηφίσωμεν.

— Ὅσοι θέλουν ἀμέσως τὴν ἱστορίαν ἄς σηκωθῶν.

— Ἠγέρθησαν μόνον οἱ τρεῖς ἄνδρες.

— Πολὺ καλὰ, εἶπεν ὁ Τριστᾶνος, τώρα ἄς σηκωθῶν οἱ προτιμῶντες νὰ προηγηθῇ τὸ δείπνον.

Ἠγέρθησαν τότε τρεῖς ἐκ τῶν γυναικῶν, αἰτινες μεγάλως ἠπόρησαν βλεπούσαι τὴν τετάρτην ἀκινήτουσαν ἐπὶ τῆς ἑδρας τῆς.

— Ἡ Φαννὴ ἀπέχει, παρετήρησε μία ἐξ αὐτῶν.

— Διατί;

— Διατί δὲν πεινῶ, ἀπεκρίθη ἡ Φαννὴ.

— Διατί τότε δὲν ἐψήφισες ὑπὲρ τῆς ἱστορίας;

— Διότι δὲν εἶμαι περιέργη, ἐψιθύρισεν ἡ Φαννὴ μετ' ἀδιαφορίας.

— Τὸ ζήτημα ἐλύθη δι' ἰσοψηφίας, ὅπερ σημαίνει ὅτι ἔμεινεν ἄλυτον. Διὰ νὰ εὐχαριστήσω ὅλον τὸν κόσμον προτείνω νὰ διηγηθῶ τὴν ἱστορίαν μου εἰς τὸ τραπέζι.

— Σὺμφωνοὶ ὅλοι.

— Πρὸ παντὸς ἄλλου ἐπιθυμῶ νὰ μάθω τὸ ὄνομα τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος φίλου σας, εἶπεν ὁ κόμης Χαθάν.

— Ὁ μακαρίτης φίλος μου ὠνομάζετο Οὐλρίγος Ρουβέρς.

— Οὐλρίγος Ρουβέρς! εἶπον οἱ ὁμοτράπεζοι, ἀλλ' αὐτὸς ἀπέθανε πέρυσιν.

— Διὰ τοῦτο εἶπον καὶ ἐγὼ ὁ μακαρίτης φίλος μου.

— Λοιπὸν δὲν τὸ ἔλεγες ἀστεϊνόμενος; ἡρώτησεν ὁ Σὺλθερς.

— Κατ' οὐδένα τρόπον, εἶπεν ὁ Τριστᾶνος, ἀλλ' ἀφίστατέ με νὰ διηγηθῶ, καὶ ἤρχισεν ὡς ἀκούθως.

— «Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἦτο: πρὸ ἐνός περίπου ἔτους, ὁ Οὐλρίγος Ρουβέρς, περιπεσὼν εἰς ἀνάτον μελαγχολίαν ἀπεφασίσε νὰ παραιτηθῇ τῆς ζωῆς.

— Ναι, ἐνθυμοῦμαι καὶ ἐγὼ ὅτι πρὸ ἐνός ἔτους ὁ Οὐλρίγος εἶχε καταντήσῃ νὰ ὁμοιάσῃ φάντασμα, διέκοψεν ὁ κόμης Πεῦρασιέ.

— Ἀλλὰ ποῖος ἦτον ὁ λόγος τῆς τόσης του κατηφείας; ἡρώτησεν ὁ κ. Χαθάν. Ὁ Οὐλρίγος ἦτο κατὰ πάντα ἀξιοζήλευτος, νέος, εὐμορφος, πλουσιώτατος. Οὐδενὸς ἄλλου ἔστερεῖτο παρὰ μόνον εὐλόγου ἀφορηῆς ν' αὐτοχειρισθῇ.

— Ὁ λόγος διὰ τὸν ὁποῖον γίνονται αἱ τρέλαι ἀδύνατον νὰ εἶναι εὐλογος, ἐψιθύρισεν ὁ κ. Σὺλθερς.

— Τὸν εἶτε εὐλογον εἶτε ἄλογον λόγον διὰ τὸν ὁποῖον ἀπεφασίσει ὁ Οὐλρίγος νὰ φρονεθῇ ἀδύνατον μου εἶναι νὰ σᾶς εἴπω. Ἀρκεῖ νὰ γνωρίζετε ὅτι ἀποφασίσας ν' ἀποθάνῃ μετέβη πρὸς τοῦτο εἰς τὴν Ἀγγλίαν.

— Διατί εἰς τὴν Ἀγγλίαν;

— Διότι ἡ Ἀγγλία εἶνε ἡ χώρα τῶν σπληνικῶν, οὐδεμίαν παρέχουσα ἀφορηῆν ἢ εὐκαιρίαν ν' ἀλλάξωσι γνώμην εἰς τοὺς ἀηδιάσαντας τὴν ζωὴν. Ὁ φίλος μου λοιπὸν διέπλευσε τὴν Μάγχην καὶ ἀφοῦ ἔμεινε δυὸ ἡμέρας εἰς τὸ Λονδίνον ἀπεσύρθη εἰς μικρὸν χωρίον τῆς κμητείας τοῦ Σούσεξ. Ἀνακεφαλαιώσας ἐκεῖ ὅλας του τὰς ἀναμνήσεις, ὅλας του τὰς τε ἡλιακὰς καὶ σκοτεινὰς ἡμέρας, κατήντησε καὶ πάλιν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι δὲν εἶχε πλέον τι νὰ κάμῃ ἐπὶ τῆς γῆς. Ἀφοῦ λοιπὸν ἐτακτοποίησε τὰς ὑποθέσεις του, ἔλαβε πιστόλι καὶ μετέβη εἰς τοὺς ἀγρούς ν' ἀναζητήσῃ τόπον κατάλληλον πρὸς ἀποδημίαν εἰς ἄλλον καλλίτερον κόσμον. Μετὰ περιπλάνησιν μιᾶς περίπου ὥρας, εὐρὼν τοιοῦτον προσφορώτατον ἐξήγαγε τὸ ὄπλον ἐκ τοῦ θυλακίου του, ἐστήριξε τὸν ψυχρὸν σωλήνα εἰς τὸ καιὸν μέτρον τοῦ καὶ ἠτοιμάζετο νὰ πιέσῃ τὴν σκανδάλην, ὅτε παρετήρησεν ὅτι δὲν ἦτο μόνος, ἀλλ' ὑπῆρχεν εἰς δέκα βηνμάτων ἀπόστασιν καὶ ἄλλος ἐπιβάτης διὰ τὴν χώραν τῶν νεκρῶν.

Ὁ Οὐλρίγος ἔσπευσε πρὸς τὸν δυστυχεῖ ἐκεῖνον, τὸν φέροντα ἤδη περὶ τὸν τράχηλον σχοινίον προσηρητημένον εἰς κλάδον δένδρου.

— Τί κάμνετε ἐκεῖ; τὸν ἠρώτησεν.

— Ἐτοιμάζομαι, ὡς βλέπετε, νὰ κρεμασθῶ. Λάθετε, παρακαλῶ, τὸν κόπον νὰ με βοηθήσετε ὀλίγον, διότι φοβοῦμαι μήπως δὲν ἐπιτύχω καλὰ, μὴ ἔχων πάντα τ' ἀπαιτούμενα βοηθήματα.

— Καὶ πῶς δύναμαι νὰ σᾶς βοηθήσω;

— Ἀποσύρων τὸν ὑπὸ τοὺς πόδας μου κορμὸν τοῦτον, τὸν ὁποῖον δὲν θὰ ἔγω ἴσως τὴν δύναμιν ν' ἀπολακτίσω, ἀφοῦ κρεμασθῶ. Πλὴν τούτου σᾶς παρακαλῶ θερμῶς νὰ μὴ ἀναχωρήσετε, πρὶν βεβαιωθῆτε ὅτι εὐδοκῆθῃ ἡ ἐπιχειρήσις μου.

Ὁ Οὐλρίγος παρετήρησε μετὰ προσοχῆς τὸν διαλεγόμενον περὶ τοῦ προσεχούς θανάτου του μετὰ τοσαύτης ψυχραιμίας. Οὗτος ἐφάνετο ἔχων ἡλικίαν μεταξὺ τῶν εἰκοσιοκτῶ καὶ τριάκοντα ἐτῶν, ἡ δὲ φρυσιογνωμία του, τὰ ἐνδύματα καὶ ἡ συμπεριφορὰ ἀπεδείκνυνον αὐτὸν ἀνήκοντα εἰς τὴν ἀνωτέραν κοινωνικὴν τάξιν.

— Εἶμαι προθυμώτατος, ἀπεκρίθη, νὰ σᾶς προσφέρω τὴν ἐκδοῦλευσιν τὴν ὁποῖαν με ζητεῖτε. Πρὸ τούτου ὅμως τολμῶ νὰ σᾶς παρακαλέσω νὰ μὴ εἰπῆτε διατί θέλετε ν' ἀποθάνετε τόσον νέος; Τὴν περιέργειάν μου δύνασθε νὰ εὐχαριστήσετε χωρὶς ῥόβον ἀριτομουθίας ἐκ μέρους μου, διὰ τὸν λόγον ὅτι σκοπεῖω καὶ ἐγὼ νὰ φρονεθῶ ὑπὸ τὴν σκιάν τοῦ ὠραίου ἐκεῖνου δένδρου. Καὶ ταῦτα λέγων ἐδείκνυε τὸ ὄπλον του.

— Βλέπω ὅτι ἐτοιμάζεσθε νὰ σπάσετε τὴν κεφαλὴν σας. Ἐγὼ προτιμῶ τὸ σχοινίον ὡς συμφωρότερον πρὸς τὰς ἐθνικὰς μου παραδόσεις.

— Μήπως πράττετε τοῦτο ἐξ ἐρωτικῆς ἀπελπισίας; ἐπέμεινεν ἐρωτῶν ὁ Οὐλρίγος.

— Ὅχι, δὲν εἶμαι ἐρωτευμένος.

— Μήπως εὐρίσκεσθε εἰς οικονομικὰς δυσχερείας;

— Ἀπ' ἐναντίας, εἶμαι ἑκατομμυριούχος.

— Ἐνδέχεται τότε νὰ προέρχεται ἡ ἀπελπισία σας ἐκ τοῦ ναυαγίου φιλοδοξοῦ τινὸς σχεδίου.

— Δὲν εἶμαι καθόλου φιλόδοξος.
— Τότε δὲν μένει ἄλλη ὑπόθεσις παρ' ὅτι ἡ πλῆξις, ἡ σπληνοπάθεια . . .

— Καὶ πάλιν ἀπατάσθε, ἤμην εὐτυχέστατος καὶ μάλιστα εὐθυμότατος.

— Τότε δὲν βλέπω . . .

— Ἀφοῦ τόσον ἔχετε περιέργειαν νὰ μάθετε τὸν λόγον τῆς προσεγοῦς αὐτοχειρίας μου, δύναμαι νὰ σᾶς τὸν ἐκθέσω δι' ὀλίγων λέξεων: δειπνῶν μετὰ τινων φίλων μου ἐστοιχημάτισα μὲ ἕνα τούτων ὅτι θ' ἀποθάνω πρὶν παρέλθωσι δύο ἔτη. Τὸ ποσὸν τοῦ στοιχήματος εἶναι σπουδαιότατον καὶ ἡ περιέργεια τὴν ὁποίαν διήγειρε μεγάλη. Ἄλλ' ἡ τύχη, ὁ θάνατος θέλω νὰ εἶπω, δὲν μ' ἐβοήθησεν, ὥστε ἂν δὲν αὐτοχειριασθῶ ἐντὸς μιᾶς ὥρας χάνω τὸ στοιχημᾶ μου, καὶ δὲν θέλω νὰ τὸ χάσω.

Ὁ Οὐλρίχος ἔμεινεν ἐμβρόντητος ἐκ τῆς ἐκπλήξεως.

— Ἀφοῦ νῦ χαρίστησα τὴν περιέργειάν σας, ἐπιτρέψατέ με νὰ σᾶς ἐνθυμίσω τὴν ὑπόσχεσίν σας, ἐπρόσθεσεν ὁ ἄγγλος ἀναβαίνων ἐπὶ τοῦ κορμοῦ καὶ ζώνων καὶ πάλιν τὸν τράχηλόν του διὰ τοῦ σχοινίου.

— Συγχωρήσατέ με, κύριε, εἶπεν ὁ Οὐλρίχος, ἀλλὰ φοβοῦμαι ὅτι δὲν θὰ ἔχω τὸ ἀπαιτούμενον θάρρος.

— Διατί ἤλθετε τότε νὰ με διακόψετε; ἀπήντησεν ὁ ἄγγλος μετὰ τινος θυμοῦ. Δὲν ἔχω καιρὸν νὰ χάνω ἂν θέλω νὰ κερδίσω τὸ στοιχημᾶ μου. Ταῦτα εἰπὼν καὶ πεισθεὶς ὅτι οὐδὲν εἶχε νὰ ἐλπίσῃ παρὰ τοῦ Οὐλρίχου, ἀπόθησε δι' ἰσχυροῦ λακτίσματος τὸν κορμὸν ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐστηρίζετο καὶ ἔμεινε μετέωρος μεταξὺ οὐρανοῦ καὶ γῆς.

Ἡ ἀγωνία ἤρχισεν ἀμέσως, ἀλλ' ὁ Οὐλρίχος μὴ δυνάμενος νὰ ὑπομείνῃ τὸ φρικώδες τοῦτο θέαμα, ἀπεσύρθη εἰς πλησιόχωρον ἀγρόν.

Ἐπιστρέψας μετὰ μίαν περίπου ὥραν εἰς τὴν αὐτοσχέδιον ἀγρόν εὑρε τὸν ἄγγλον μεταβληθέντα ἤδη εἰς τέλειον καὶ πολὺ ἀσχημον πτώμα. Ἡ θέα αὐτοῦ τσακύνει τὸν ἐπροξένησεν ἀηδίαν, ὥστε ἔφρισεν ἀναλογιζόμενος ὅτι τὴν αὐτὴν θὰ ἐπροξένοι καὶ τὸ ἰδικόν του λείψανον ἐντύπων εἰς τοὺς θεατάς. Ἡ ἀμνηστία του ὅμως ἦτο μεγάλη, διότι εἶχε γράψῃ τὴν προτεραίαν εἰς στενὸν φίλον του ὅτι θὰ εἶναι ἤδη νεκρὸς κατὰ τὴν ἀποσφράγισιν τῆς ἐπιστολῆς του. Ἡ παρὰ τὸ χεῖλος τοῦ τάρου μετάνοια αὐτοῦ θὰ ἰθεωρεῖτο δικαίως ὡς ἀσυγχώρητος ἀναδρία, καὶ ἡ θέσις του θὰ ἦτο ἐξίσου γελοία ὡς καὶ ἡ τῶν ἡρώων ἀνακμήτου μονομαχίας.

Ἐνῶ ἐσκέπτετο ταῦτα, παρετήρησε πρὸς κατὰ γῆς τὸ χαρτοφυλάκιον τοῦ ἀπαγγονισθέντος ἄγγλου. Ἀνοίξας αὐτὸ εὑρε μετὰ πολλῶν ἄλλων χαρτίων νεωστὶ ἐκδοθὲν διαβατήριον φέρον τὸ ὄνομα Σίρ Ἀρθούρου Σιδνεῦ. Τὸ εὑρημα τοῦτο ὑπεγράψεν εἰς αὐτὸν τὴν ἰδέαν νὰ οἰκισθῆται τὰ ἐγγράφα τοῦ μακαρίτου, καὶ ν' ἀντικαταστήσῃ ταῦτα ἐντὸς τοῦ χαρτοφυλακίου διὰ τοῦ ἰδίου αὐτοῦ διαβατηρίου καὶ τινων ἐπιστολῶν του καὶ ἐπισκεπτηρίων.

Χάρις εἰς τὸ ἄξιον τοῦ Πολυαίνου στρατήγημα τοῦτο ὁ Οὐλρίχος ἰθεωρήθη ἔκτοτε ὡς νεκρὸς. Ἡ

ἀγγελθεῖσα ὑπὸ τῶν ἀγγλικῶν ἐφημερίδων αὐτοχειρία του μετεφράσθη εἰς πάσας τὰς γαλλικάς. Ὁ Οὐλρίχος οὐδένα ἔχων γνώριμον εἰς Ἀγγλίαν ἠξιώθη νὰ παρακολουθῆσθαι τὴν ἰδίαν αὐτοῦ ἐκπορᾶν, τὴν δ' ἐπιούσαν ἀπεδήμησεν εἰς τὸ Μεξικὸν ὑπὸ τὸ ὄνομα Ἀρθούρου Σιδνεῦ. Ἐπιστρέψας ἤδη εἰς Λονδὸν πρὸ ἐξ ἑβδομάδων, μ' ἔγραψεν ἐκεῖθεν ὅσα εἶχε τὴν τιμὴν νὰ σᾶς διηγηθῶ.

— Ταῦτα εἶνε ἀληθῶς παράδοξα, εἶπεν ὁ Χαθάν. Δύσκολος ὅμως θὰ εἶνε ἡ θέσις τοῦ Οὐλρίχου Ρούθρης εἰς Παρισίους. Θ' ἀναλάβῃ ἄρα τὸ ὄνομα τοῦτο ἢ θ' ἀπομείνῃ Ἀρθούρος Σιδνεῦς;

— Πιστεύω ὅτι θ' ἀλλάξῃ ὄνομα, ἀπεκρίθη ὁ Τριστάνος.

— Ἡ ἀλλαγὴ αὕτη, παρετήρησεν ὁ κόμης Χαθάν, ὀλίγον θὰ τὸν ὠφελήσῃ, ἀφοῦ θὰ τὸν ἀναγνωρίσουν μετ' ὀλίγον ὅλοι οἱ παλαιοὶ τοῦ γνώριμοι.

— Ὁ Οὐλρίχος δὲν θὰ πηγαίνῃ εἰς τὰς συναναστροφὰς ὅπου συχναῖουσιν οὗτοι. Ἐχει σκοπὸν νὰ ἀποφεύγῃ τὸν καλούμενον μεγάλον κόσμον.

— Καὶ ἔχει ἴσως ἄδικον, εἶπεν ὁ κόμης Πεῦρασιέ. Κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας ἐνδέχεται νὰ προκαλέσῃ ἢ παρουσιάσῃ τινὰ καὶ ψιθυρισμούς, ἀλλὰ «κάθε θαῦμα τρεῖς ἡμέρας καὶ τὸ παραθαῦμα πέντε». Πιστεύω μάλιστα ὅτι ἡ νεκρανάστασις αὐτοῦ θ' ἀρέσῃ εἰς τὰς γυναῖκας καὶ πολλὰς θὰ κάμῃ ὁ βρυκόλαξ κατακτήσεις.

— Ὁ Οὐλρίχος, κύριε, εἶπε μετὰ σοβαρότητος ὁ Τριστάνος, θ' ἀποσυρθῇ ἀπὸ τὸν κόσμον.

— Διατί; ἠρώτησαν οἱ τρεῖς νέοι.

— Διατί; εἶπεν ἀπροσδοκῆτως παρεμβαινούσα ἡ μέγρι τῆς ὥρας ἐκεῖνης ἄλλος Φαννὴ ἀφοῦ ἀπεδίωξε διὰ τῶν λεπτῶν δακτύλων τῆς τοὺς καταπεσόντας ἐπὶ τοῦ προσώπου τῆς χρυσοῦς βροστρυχοῦ—διὰ τὸν λόγον ὅτι ὁ κ. Οὐλρίχος εὐρίσκεται χωρὶς λεπτόν.

— Χωρὶς λεπτόν! ἐκραζον πάντες ἀποροῦντες.

— Βεβαίως, ἐξηκολούθησεν ἡ Φαννὴ. Ἀληθῆς ἴσως εἶναι ὅτι δὲν ἀπέθανεν, ἀλλ' ἐπὶ πολὺν χρόνον ἰθεωρήθη ὡς ἀποθανών. Καὶ ἐπειδὴ δὲν εἶχεν ἄλλον συγγενῆ πλὴν τοῦ θεοῦ του ἰππότη Δὲ Νεῖλ, ὅλη ἡ περιουσία του ἐκληρονομήθη ὑπὸ τούτου.

— Οὗτος ὅμως θ' ἀναγκασθῇ νὰ τὴν ἀποδώσῃ, εἶπεν ὁ κ. Πεῦρασιέ.

— Τοῦτο εἶναι ἀδύνατον, ἀπεκρίθη ἡ ξανθὴ Φαννὴ μετὰ τῆς αὐτῆς ψυχραιμίας, διὰ τὸν λόγον ὅτι ὁ κ. Δὲ Νεῖλ εἶναι σήμερον πτωχότερος τῶν ὑποτρόφων τοῦ Πτωχοκομείου.

— Ἀστειεύεσαι; εἶπεν ὁ κόμης Χαθάν, ἡ λησιμονεὶς ὅτι ὁ γέρον Δὲ Νεῖλ, ὁ ἱκανὸς νὰ δώσῃ μαθήματα φειδωλίας καὶ εἰς τὸν φιλάργυρον τοῦ Μολιέρου, εἶχεν ἰδικὰ του εἰκοσι τοῦλάχιστον χιλιάδας φράγκα εἰσόδημα. Ἐκτοτε ἐκληρονόμησεν τὸν ἀνεψιὸν του, ἔχοντα εἰσόδημα πενήντα χιλιάδων, καὶ ἐξηκολούθησε νὰ φορῇ ἐμβλασμένα ὑποδήματα, ὥστε εἶναι σήμερον δις ἢ τρίς ἑκατομμυριοῦχος.

— Καὶ ἐγὼ σᾶς λέγω μετὰ πάσης βεβαιότητος, ἐπέμεινεν ἡ Φαννὴ, ὅτι δὲν ἀπομένει εἰς τὸν κ. Δὲ Νεῖλ οὔτε λεπτόν.

— Μήπως εἶχε κἀνὲν μυστικὸν πάθος αὐτὸ τὸ γερόντιον; ἠρώτησεν ὁ Χαθάν.

— Ἦτο φίλος τῆς κυρίας Βιλρέν, ἀπεκρίθη ἡ Φαννὴ, καὶ ἡ κυρία αὕτη, σᾶς τὸ λέγω ἀφοῦ δὲν τὸ ἤξεύρετε, εἶχε τὴν συνήθειαν νὰ ἐπιβάλλῃ εἰς τοὺς φίλους τῆς νὰ τοποθετῶσι τὰ κεφάλαια των εἰς τὴν τράπεζαν τοῦ συζύγου τῆς.

— Τὸ ἤξεύρω. Ἄλλ' ὁ τραπεζιτικὸς οἶκος τοῦ Βιλρέν εἶναι ἐκ τῶν στερεωτάτων.

— Ἡ τράπεζα τοῦ Βιλρέν ἔχασε δεκαεπτὰ ἑκατομμύρια εἰς τὸ χρηματιστήριον κατὰ τὴν τελευταίαν ἐκκαθάρισιν, εἶπεν ἡ Φαννὴ. Ἄν ἔχετε καταθέσει χρήματα εἰς αὐτὴν, σᾶς συμβουλεύω νὰ βάλετε μαῦρην σκέπην εἰς τὸ χαρτοφυλάκιόν σας. Ὁ κ. Βιλρένς ἰδραπέτευσε.

— Καὶ τὸν ἐλυπήθη βεβαίως πολὺ, εἶπεν ὁ κ. Πεῦρασιέ μετὰ μειδιάματος ἰσοδυναμοῦντος μὲ ὑπαινιγμόν.

— Ἐλυπήθη τὰς ἑβδομηντα πέντε χιλιάδας φράγκα τὰς ὁποίας εἶχα εἰς τὸ κατάστημά μου, καὶ διὰ τοῦτο μὲ βλέπετε ἀπόψε χωρὶς διαθέσιν. Τοῦτο θὰ μὲ διδάξῃ ὅτι δὲν εἶναι ἔργον μου νὰ κάμνω οἰκονομίας, ἐπρόσθεσεν ἡ Φαννὴ πενήθιμος μειδιῶσα.

Κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν εἰσῆλθεν ὑπηρετῆς τοῦ ξενοδοχείου ν' ἀναγγείλῃ εἰς τὸν Τριστάνον ὅτι κύριός τις τὸν ἐζητεῖ.

— Ὁ Οὐλρίχος βεβαίως, εἶπεν ὁ Τριστάνος. Στρεφόμενος ἐπειτα πρὸς τὴν Φαννὴν ἐψιθύρισεν εἰς τὸ ὠτίον τῆς—Ἄπατάσθε, κυρία μου, ὁ Οὐλρίχος δὲν ἔχασε τὴν περιουσίαν του.

— Τοῦτο μοῦ εἶναι πολὺ ἀδιάφορον, ἀπήντησεν ἐκεῖνη.

— Βάλετε, παρακαλῶ, διὰ μίαν στιγμὴν τὴν προσωπίδα σας, ἐξηκολούθησεν ὁ Τριστάνος.

— Διατί; ἠρώτησεν ἡ Φαννὴ, θεωρήσασα ἐν τούτοις πρέπον νὰ ὑπακούσῃ.

— Διότι ἐνδέχεται ν' ἀνακτήσετε τὰς ἑβδομηντα πέντε χιλιάδας φράγκα τὰς ὁποίας ἐχάσατε.

(Ἔπεται συνέχεια)

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ἀπομνημονεύματα τῆς Ὑπουργίας Σπυριδωνος Πήλικα, καθηγητοῦ τοῦ ποινικοῦ δικαίου ἐν τῷ Ὀθωνεῖο Πανεπιστημίῳ, ἐκδιδόμενα ὑπὸ Ἰωάννου Ν. Πήλικα Δ. Ν. δικηγόρου. Ἐν Ἀθήναις. 1893. Σχ. Σον. Σελίδες 238. (Μετὰ εἰκόνας τοῦ Σπυρ. Πήλικα).

Θὰ ἦτο μέγιστον καὶ πολὺτιμον κέρδος διὰ τὴν ἱστορίαν τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος, ἂν οἱ κατὰ καιροὺς διοικήσαντες αὐτὴν, ὡς ὑπουργοὶ ἢ ὡς ἀνώτατοι ὑπάλληλοι εἰς τοὺς διαφόρους κλάδους τῆς δημοσίας διοικήσεως κατέγραφον ἀπομνημονεύματα τοῦ πολιτικοῦ αὐτῶν βίου καὶ τῶν συγχρόνων ἀνδρῶν μεθ' ὧν ἐδρασαν ἐν τῇ διαπράξει τῶν κοινῶν καὶ εἰργάσθησαν. Θὰ εἶχομεν οὕτω συνεχῆ χρονολογημένη ἱστορίαν τῆς ἐλευθερίας Ἑλλάδος, ἀφ' ἧς ἀνέκτισε τὴν ἐλευθερίαν τῆς, καὶ τὰ πορίσματα τῆς πείρας καὶ τῶν σκέψεων τῶν ἀνδρῶν τούτων, τὰ ὁποία πάντοτε εἶνε πολὺτιμος ὑποθήκη καὶ δίδαγμα τῆς γενεᾶς τοῦ μέλλοντος. Ἰσως

Σπυριδῶν Πήλικας

δὲ θὰ εἶχομεν καὶ τὸ κέρδος τοῦ νὰ εἶνε αἱ καθ' ἑκάστην ἐκφερόμεναι μεμψιμοιρίαι κατὰ τοῦ παρόντος ὀλιγώτερον τραχέαι, διότι θὰ ὑπῆρχεν ἀπὸ τὴν σύγκρισιν τούτου μετὰ τοῦ παρελθόντος. Ἡ προφορικὴ παράδοσις δὲν εἶνε ἀρκούσα πρὸς σύγκρισιν, διότι αὕτη ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν διαδιδόμενη ἀποβάλλει μέγα μέρος τῆς πραγματικῆς αὐτῆς ἀληθείας, ἀποτριβομένης ὑπὸ τοῦ χρόνου, καὶ περιστᾶ συνήθως τὸ παρελθὸν ὑπὸ ὄψιν φαινοτέραν, ἣτις δὲν εἶνε πάντοτε ἡ πραγματικὴ. Ἡ Ἑλλὰς μόνη τῶν πεπολιτισμένων ἐθνῶν στερεῖται ἱστορίας καὶ χρονολογίας τοῦ πολιτικοῦ αὐτῆς βίου ἀπὸ τῶν χρόνων τῆς βασιλείας τοῦ Ὀθωνος μέχρι σήμερον. Δοκίμιά τινὰ γρασέντα ἐσχάτως, ἔχοντα πηγάς τὰς ἐφημερίδας καὶ τὰ πρακτικὰ τῶν Βουλῶν στεροῦνται τῆς ἀξίας καὶ αὐτῶν τῶν δοκιμίων. Οἱ συρραφεῖς τούτων ἐπεχείρησαν ἔργον ἀνώτερον τῶν δυνάμεών των, καὶ τῆς ἀπαραιτήτου ὑπομονῆς καὶ μελέτης πρὸς ἀνοικοδόμησιν ἱστορικοῦ μνημείου ἀξίου τοῦ ὀνόματος τούτου.

Παραλείποντες ἐνταῦθα τοὺς λόγους δι' οὓς στερούμεθα ὑπομνηματογράφων, καὶ ἄλλων ἱστορικῶν συγγραμμάτων, δὲν δυνάμεθα νὰ μὴ μνημονεύσωμεν ὅτι οἱ Ἑπτανήσιοι ἀποτελοῦσιν ἐξαιρέσιν διότι ἀπειρα εἶνε τὰ ὑπομνήματα, τὰ γρασέντα ὑπὸ πολιτικῶν ἀνδρῶν τῆς Ἑπτανήσου, ἀγωνισθέντων ὑπὲρ τῆς πολιτικῆς τῆς πατρίδος των ἀποκαταστάσεως. Οἱ μακροὶ αὐτῶν ἀγῶνας κατὰ ξένης πανισχύρου κυριαρχίας ἐμόρρωσαν σὺν τῷ χρόνῳ ἀνδρας ἀρχαδάντου πολιτικῆς ἀρετῆς, συνέσεως, εὐθύτητος καὶ ἀξιοπροσπείας, ἔχοντες τὸ θάρρος ἐν τῇ ἐκτελέσει τοῦ πρὸς τὴν πατρίδα καθήκοντος νὰ παραδώσωσιν εἰς τὴν ἱστορίαν διὰ τοῦ ἰδίου αὐτῶν καλῆμου τὰς πράξεις των καὶ τοὺς λόγους των.

Περὶ τῶν ἀπομνημονευμάτων τοῦ Πήλικα ἄπας σχεδὸν ὁ τύπος τῆς πρωτεύουσας ἐνηκολογήθη, καὶ ἀποσπάσματα ἐξ αὐτῶν ἐδημοσίευσαν. Ἰσως δὲ περὶ οὐδενὸς ἄλλου βιβλίου ἐγρόχθησαν τόσαι ἀντίθετοι κρίσεις ὅσαι περὶ τούτου. Ἦτο δὲ τοῦτο φυσικόν· διότι ὁ χαρακτήρισμός, ὃν ἔδωσαν ὁ συγγραφεὺς εἰς τινὰ τῶν προσώπων μεθ' ὧν συνεργάσθη, καὶ τὰ ὅποια φέρει ἐπὶ τῆς ἱστορικῆς σκηνῆς, ἐκρίθη οὐχὶ ὁ ἀληθὴς ὑπὸ τῶν διαφερομένων ἐπιζώντων ἀπογόνων αὐτῶν. Ὅπως δὲ ἴσως καὶ αἱ ἀντίθετοι αὐταὶ κρίσεις ἀποβαίνουσιν ὠφέλιμοι εἰς τὴν ἱστορικὴν τοῦ μέλλοντος.

Τὰ ἀπομνημονεύματα ταῦτα φέρουσιν ἐντελὸς προσωπικὸν χαρακτήρα. « Δὲν εἶνε », γράφει ὁ Πήλικας « ἡ παρούσα ἐκθεσις τῶν πράξεων τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως διήγησις, ἀλλ' ἐν μόνον μέρος τῆς ὅλης εἰκόνας, ὅσον μὲ ἀποδέλπει καὶ ὅσον γνωρίζω ». Ἀναφέρονται δὲ εἰς χρονικὸν διάστημα ἀπὸ τῆς 28 Αὐγούστου 1853 μέχρι τῆς 16 Μαΐου 1854.

Ὁ Πήλικας κατελήθην εἰς τὴν Ἑλλάδα τῷ 1835 μετὰ τὴν περάτωσιν τῶν νομικῶν αὐτοῦ σπουδῶν ἐν τῇ φιλελευθέρῃ Ἑλβετικῇ διωρίσθη καθηγητὴς τοῦ ποινικοῦ δικαίου τῷ 1837 ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ, μὴ ἐπιδιώξας ἕνεκα τῶν κλίσεων αὐτοῦ τὸ πολιτικὸν στάδιον. Δὲν ἠρέσκετο εἰς τὴν πολιτικὴν, ὡς βρῆτως ἀναφέρει, ἀλλ' εἰς τὴν κατ' ἰδίαν μελέτην καὶ τὴν διδασκαλίαν. Τούτου δ' ἕνεκα δὲν ἀνεμίχθη εἰς τὰ τρία κόμματα ἅτινα διήρουν τοὺς πολιτικούς ἀνδράς τῶν χρόνων ἐκείνων. Ὑπὸ τοιούτων δὲ ἰδεῶν ἐμφοροῦμενος, ἔκων ἄκων ὑπέκρινεν εἰς τὴν ἐπίμονον θέλησιν τοῦ βασιλέως Ὀθωνος, μὴ εὐρίσκοντος, ὡς ἔλεγε, κατάλληλον πρόσωπον διὰ τὸ ὑπουργεῖν τῆς δικαιοσύνης, ἠναγκάσθη νὰ ἀναλάβῃ τὴν διεύθυνσιν αὐτοῦ, ἔχων συναδέλφους ἀνδράς μετὰ τῶν ὁποίων οὐδαμῶς συνεβιάζετο, πρεσβέων ἄλλας θεωρίας περὶ συστημάτων δικαιοσύνης καὶ κυβερνήσεως, ὀρθῶς μὲν, ἀλλ' ἀνεπαρκέστους τότε. Ῥητῶς δὲ ἠμολογεῖ εἰς τὰ ἀπομνημονεύματά του, ὅτι « ἡ Ἑλληνικὴ κοινωνία, ὅχι βέβαια διὰ κακίαν ἐμφορῶν εἰς αὐτὴν καὶ ἐπομένως ἀδιόρθωτον, δὲν περιέχει τὰ στοιχεῖα πρὸς σχηματισμὸν μιᾶς καλῆς Κυβερνήσεως ».

Ὁ Πήλικας δὲν ἦτο προωρισμένος νὰ δράσῃ ὡς πολιτικὸς ἀνήρ, ἦτο ἄνθρωπος τῆς θεωρίας, καὶ αὐτὴ ἡ Ἀμυκλία εἶπεν εἰς αὐτὸν ἡμέραν τινὰ, καὶ τὸ ἀναγράφει ὁ ἴδιος, ὅτι δὲν εἶχε πρακτικὸν νοῦν. Ἐὰν δὲ ἀποδεχθῶμεν τὴν ἀληθεῖαν μεγάλου συγγραφέως ὅτι τὸ ὕψος τοῦ λόγου δεικνύει τὸν ἄνθρωπον, ὁ Πήλικας ἐκ τῶν ἀπομνημονευμάτων του καταφαίνεται ὅτι ἦτο ἀσθενεὶς χαρακτήρος, ἐφοβεῖτο εἰς πᾶσαν του πράξιν τὴν εὐθύνην καὶ τὴν κατὰ κρῖναι. Ἦ μὴ ἀποδοχὴ τῶν γνώμων του ἐν τῷ ὑπουργικῷ συμβουλίῳ ἐπέφερεν εἰς αὐτὸν ἠθικὴν διατάραξιν καὶ ἀπνίκας, περὶ ὧν συχνὰ κάμνει λόγον. Δὲν εἶχε τὸ θάρρος οὔτε ἐμπρὸς τῷ βασιλεῖ οὔτε ὀπίσω. Δὲν εἶχε τὸ σθένος τοῦ πολιτικοῦ ἀνδρός τοῦ γνωρίζοντος νὰ προτείη τὸ ὄχι.

Τούτου ἕνεκα τὰ ἀπομνημονεύματά του, ὧν δὲν δυνάμεθα ἐνταῦθα νὰ παραθέσωμεν περιεκτικῶς, διότι ἀποτελοῦσιν ἐν ὅλῳ συνάγει, περιορίζονται εἰς ἀπεικονίσιν τῶν ἐπὶ τῆς ὑπουργικῆς αὐτοῦ τελεσθέντων, οὐδὲ ὅλλως ἐξερχόμενα τῆς ὑπουργικῆς οὕτως εἰπεῖν τυπικῆς ὑπηρεσίας καὶ τῶν σχέσεων του μετὰ τοῦ Ὀθωνος καὶ τῆς Ἀμυκλίας. Διαλαμβάνουσι δὲ κυρίως περὶ δύο μεγάλων πολιτικῶν γεγονότων, ἐν ἄλλοις μικροτέροις, περὶ τῶν βουλευτικῶν ἐκλογῶν τῆς περιόδου ἐκείνης καὶ τῆς γνωστῆς ἀτυχῆς ἐκστρατείας τῆς Καλαμπάκας. Περὶ ταύτης δὲ ἐλάχιστα μανθάνομεν· οὐδὲ ἐγνωρίζον ἴσως ὁ Π. καὶ οἱ λοιποὶ συνυπουργοὶ του περὶ τῶν ἐπιπέθων τῆς πολιτικῆς σκηνῆς ἐργατῶν τοῦ κινή-

ματος τούτου, τὸ ὅποῖον οἱ ἡμίσεις τῶν ὑπουργῶν ὑπεστήριζον ἔχοντες καὶ τὸν Βασιλέα Ὀθωνα ὑπὲρ αὐτῶν, οἱ ἄλλοι δὲ κατέκρινον ὡς ἐπιζήμιον εἰς τὴν χώραν ἀλλὰ δὲν εἶχον τὸ θάρρος νὰ παραιτηθῶσιν.

Οὐχ ἦττον μὲ ὅλας τὰς ἐλλείψεις τῆς σπουδαίας ἱστορικῆς ἀξίας τῶν ἀπομνημονευμάτων, ἀποτελοῦσι ταῦτα ζωηροτάτην εἰκόνα τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, τεχνηέντως γεγραμμένην καὶ ἐναργῆ ὑπὸ τεχνικοῦ καλλήμου ἐντίμου ἀνδρός. Αἱ παραστάσεις τῶν γεγονότων καὶ οἱ χαρακτήρες τῶν προσώπων ὡς ἐν δράματι ἀπεικονίζονται, πολλῶν οὐχὶ εὐρήμων. Ἐξαικονίζονται δὲ πιστῶς τὰ πολιτικὰ ἦθη τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ἡ κατὰστασις κυβερνήσεως ἄνευ πολιτικῆς ἐνότητος, ἐκάστου τῶν ὑπουργῶν αὐτοδούλως οὕτως εἰπεῖν ἐνεργούντος, ἐξ οὗ προέκυπτον περίεργα κωμικὰ ἐπεισόδια, ἡ ἀνάμιξις τῶν πρεσβευτῶν εἰς τὰ πολιτικὰ τῆς Ἑλλάδος πράγματα, εἰς βαθμὸν ὥστε ὑπέβαλλον αὐτοὶ καὶ τὰ σχέδια τῶν δικαιοσύνης τῆς Ἑλληνικῆς κυβερνήσεως πρὸς αὐτοὺς. Δραματικῶς δὲ ὑποτυποῖ ὁ Πήλικας τοὺς χαρακτήρας τῶν προσώπων ἰδίως τῶν συνυπουργῶν του, τὰς ἰδιοτελείας αὐτῶν ἀπέφειλε ἀπέναντι πολυτίμων τῆς πατρίδος συμφερόντων.

Ἡ ἀνάγνωσις ἡ προσεκτικὴ τῶν ἀπομνημονευμάτων τούτων ἀνὰ πᾶσαν αὐτῶν σελίδα φέρει ἀνεπισηθῆτως, ἀλλὰ φυσικῶς εἰς τὸν νοῦν τοῦ ἀναγνώστου τὴν συγκρίσιν τῶν πολιτικῶν ἠθῶν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης καὶ τῆς ἐν γένει καταστάσεως τοῦ τόπου πρὸς τὴν σημερινήν, καὶ προκαλεῖ τὸ συμπέρασμα ὅτι ἡ κατὰστασις ἐκείνη, ἣτις ἐπηκολούθησε καὶ μετὰ τὸ 1854, δὲν ἦτο δυνατόν ἢ νὰ φέρῃ μοιραίως τὸ ἔθνος εἰς τὴν ἐπιπάτακτον τοῦ 1862, ἣτις ἠμολογουμένως ὑπῆρξε σωτήριος ὠθήσασα τὸ ἔθνος εἰς ἀληθῆ πρόοδον. Ἄν δ' ἔκτοτε ἐπηκολούθησαν δεινὰ ἄλλα, ἂν ἐπῆλθον κακοδαίμοναι καὶ ἡμέραι πονηραί, τὸ ἔθνος ἐννόμως διὰ τῶν ἐλευθεριῶν ἄς ἀπέκτησε, καὶ διὰ τοῦ ἀσκουμένου ἐλέγχου ἐν τῇ Βουλῇ καὶ διὰ τῆς καταπληκτικῆς ἀναπτύξεως τοῦ τύπου ἔχει τὴν δύναμιν νὰ φέρῃ τὴν βελτίωσιν καὶ τὴν θεραπείαν.

A. M.

TA ONEIRA KAI TA ERGA

ΣΤΟΧΑΣΜΟΙ ΤΗΣ ΝΥΧΤΑΣ

Μὲς βράδην πρὸς τὸ ἠλιόγεμα σὲ φονικό καρτέρι Ἄνθρωπο ξάπλωσε νεκρὸν ἐνός ἀνθρώπου χέρι. Διὰ θάνατον ἐκεῖθε κ' ἐφοίτα τὴ νύχτα στὸ κρεβάτι Παράδειρα ὡς τὴ χαρναγὴ χωρὶς καὶ κλεισὸ μάτι. Κι ὁ νοῦς μου γέροντος ἔφερνε, πουλάκι ξαφνισμένο. Ἄπο τὸ μαῦρο τὸ φονιά στὸ μαῦρο σκοτωμένο.

Κ' ἐδῶλεπα στῆς ἀγροῦπνιας μου τὴν πύρινη ἀγωνία Τὸ ψυχομάχημα τοῦ ἐνός καὶ τ' ἄλλου τὴ μαγία, Καὶ σάμωπος νάημιον καὶ τὸν δυὸ παραξένο ζευγάρι, Σὰ νὰ κρατοῦσα κι ἀπ' τ' ἀνὴρ κι ἀπὸ τὸ μακελλάρι. Δὲν ἐκλαμα μόνον τὰ μοῖρα τοῦ σκοτωμένου χρόνια. Ἐνοιωθα καὶ γιὰ τὸ φονιά μὴν ἄλλη ψυχοπῶνια.

Ἐτοῦτος ὁ παλιόκοσμος βρέχεται ἀπ' ἄκρη σ' ἄκρη, Ἄπ' ἄκρη σ' ἄκρη τρέφεται μὲ τὸ αἷμα καὶ τὸ δάκρυ. Μαζὶ δημίους καὶ θύματα, κορυδαλοὺς καὶ φίδια, Μὴν ἀλυσίδα μᾶς κρατεῖ στὴ φυλακὴ τὴν ἴδια. Καὶ μὴν ἀκούει δύναμι, μὴν προσταγὴ μεγάλη, Ποῦ κράζει νὰ χτυποῦν αὐτοὶ, κράζει νὰ πέφτουν ἄλλοι.

Ὁ ἄνθρωπος, καλὸς κακός, ὅπου τὸν βγάλη ὁ θόμος, Τὸ κρῖμα κι ἂν φοροῦνεται, δὲ φταίει ἐκεῖνος ὁμός. Ἐκεῖνος φταίει ποῦ ξαφνικά μᾶς ἔρριξε ἔδω κάτω, Ὅπως κι ἂν θέλῃς πρὸς τὸ ἐστὶ τὸ φοβερὸ ὄνομά του, Ἐρχοῦ, Δία, Βιδνοῦ, Βάαλ, Ἄλλοξ, Μεσσία· Ἄς εἶνε ὁ, τ' εἶνε: Ὑλν, Νοῦς, Πᾶν, Μοῖρα, Θεός, Αἰτία!

Σὲ κάποιον ἀστὲρι ἂν βροῖσεται μιὰ θεῖα Δικαιοσύνη Κι ἂν βλέπῃ, — ὅχι τὰ πλάσματα, τὸν Πλάστη αὐτὴ θὰ κρίνῃ.

Κι ἂν κάπου, σὲ ἀβασίλευτο φῶς ἄφραστῆς ἡμέρας, Μᾶς καρτεροῖ ὁ πανάγαθος τοῦ Εὐαγγελίου Πατέρως,

Ὅλους, δημίους ἀπὸ τὴ μιὰ καὶ θύματ' ἀπ' τὴν ἄλλη, Θὰ σφίξῃ σὰν ἀθῶα παιδιὰ στὴν ἀναρχὴν ἀγκάλῃ, Σὰ νὰ ζητᾷ συγχώρησιν ἀπὸ τὰ θύματά του, Γιατί τὰ πῆρε ἀστόχαστα καὶ τάρουξ' ἔδω κάτω!

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

ΥΙΟΣ ΚΑΙ ΚΟΡΗ ΔΙΗΓΗΜΑ

Ἡ κ. Γάζου ὠνειροπόλει διὰ τὸν υἱὸν τῆς Μενέξενου προῖκα πολλῶν χιλιάδων λιρῶν· κόρην ὠραίαν, εὐπειθῆ πρὸς τὴν μέλλουσαν πενθεράν τῆς καὶ ὀλίγον βλάκα, διὰ νὰ εἶνε ὑποχείριος.

Ὅταν τὸν ἔβλεπε νὰ χαριεντίζεται μὲ νέαν γείτονα, ἐλάμβανε στάσιν πολὺ σοβαρὰν καὶ ἔλεγεν ἀξιοπρεπῶς:

— Μενέξενε, παιδί μου, δὲν πιστεύω βέβαια μὲ τὰ σωστά σου ν' ἀποφάσις ν' ἀγαπήσῃς αὐτὸ τὸ κορίτσι. Ἐσὺ εἶσαι τὸ ἀκρίθ μου τὸ παιδί καὶ ζευρεῖς τὰς ἀρχάς μου. Ἐνας νέος, ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ διασκεδάξῃ μὲ ὅλα τὰ κορίτσια τοῦ κόσμου, ἀλλὰ ν' ἀγαπήσῃ ἐκείνην τὴν ὁποίαν θὰ πάρῃ.

Ἐπειτα δὲν πιστεύω νὰ εἶσαι τόσῳ βλάκας, γιὰ νὰ πάρῃς κορίτσι χωρὶς παράδες. Ἄλλοι ποῦ οὔτε τῆς χάρες σου ἔχουν, οὔτε τῆ θέσῃ τῆ δικῆ σου, παίρνουν χιλιάδες.

Ὁ Μενέξενος τὰ ἤκουε αὐτὰ καὶ ἐρούσκενε σὰν ἰνδιάνος ἀπὸ περηφάνια καὶ ἐξηκολούθει τὸ κατακτητικὸν ἔργον του διασκεδάζων μὲ ὅλα τὰ κορίτσια τῆς γειτονίας.

Ὅταν δὲ ἐπήγγαμε νὰ κοιμηθῆ, ὑπερήφανος ἐκ τῶν θριάμβων του, ὠνειροπόλει τὴν ὠραίαν κληρονόμον, τὴν ὁποίαν ἡ φιλοστοργὸς μήτηρ του ὑπέσχετο.

Ἡ κ. Γάζου εἶχε διαφορετικὰς ἰδέας διὰ τὴν θυγατέρα τῆς Τασούλας, ἡ ὁποία ἦτο ἡ ὠραιότερα καὶ μικροτέρα κόρη τῆς συνοικίας (κατὰ τὴν γνώμην τῆς μητρός τῆς).

— Ποῖος τρελλὸς θὰ διῆ τὴν Τασούλα καὶ θὰ γυρέψῃ χροῖματα! ἔλεγε καὶ ἐμετροῦσε τὰς χάριτας τῆς Τασούλας· ἦτο βεβαιότατα, ὅτι κανεὶς δὲν θὰ διέπραττε τὸ ἐγκλημα νὰ ζητήσῃ ἀπὸ τὴν Τασούλαν χρήματα.

Μίαν ἡμέραν ἦλθεν εἰς οἶκον τοῦ Μενέξενου, πλούσιος κληρονόμος ἀπὸ τὴν Βλαχίαν καὶ ἡ κ. Γάζου τὸν ἐφιλοξένησε μητρικώτατα καὶ ἔδωκε τὴν Τασούλαν νὰ παίξῃ πιάνο.

Ὁ Βλάχος ἐφυγε ἐνθουσιασμένος ἀπὸ ἔθλιψε πολὺ

ζωηρῶς τὰς χεῖρας τῆς κ. Γάζου, ἡ ὁποία συνεκίνηθη.

Ἀμέσως προσεκλήθη ὁ ἀνδραδέλφος τῆς κ. Γάζου, διὰ νὰ γείνη σύσκεψις, πῶς ὁ κληρονόμος νὰ μὴ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν πατρίδα του ἀδέσμευτος.

Διημείφθησαν ποικίλα σχέδια, καὶ ἐπὶ τέλους ἀπεφασίσθη, νὰ τὸν φιλοξενήσῃσι δι' ὀλίγας ἡμέρας εἰς τὴν ἐξοχίαν, ὅπου ἀπὸ μὴνός ἔμεινον.

Ἡ Τασούλα, ἓνα ὠχροζάκθο καχεκτικὸ κορίτσι, τὸ ὁποῖον ὑπέφερε καὶ ἀπὸ αἱμοπτυσίας, ἦτο πάντοτε μελαγχολικὴ καὶ ἔφορτιτε καὶ ἔρριγιε ἄμα ἤκουε νεκρώσιμον ψαλμὸν ἢ ἄμα ἐμύριζε λιθάνι.

Πάντοτε ὑπὸ διαίταν, πίπτουσα ἀσθενὴς ἄμα ἔτρεχε λιγὰκι περισσότερον, ἔχανε καὶ αὐτὴν τὴν ζωηρότητα τῆς ἡλικίας τῆς καὶ διήρχετο ὥρας ὀλοκλήρους, βλέπουσα τὴν λευκοκύανον λεκάνην τῆς Προποντίδος ἢ ἀκούουσα τὴν ἀηδὸνα νὰ ψάλλῃ.

Μέσα εἰς τὸν σύρτην τοῦ γραφείου τῆς, θὰ εὕρισκε κανεὶς τετράδια πλήρη στίχων ἐμπνευσμένων. Ἐψάλλε τὸν θεὸν καὶ τὴν φύσιν ἡ ποιητικὴ κόρη καὶ ἐνίοτε παραπονεῖτο, διότι εἰς αὐτὴν ὁ καλὸς θεὸς τόσῳ φειδωλὸς ἐφάνη.

Εἰς κανένα δὲν τοὺς ἀνεγίνωσκε· διότι ἡ κ. Γάζου ἦτο αὐστηρὰ μητέρα καὶ δὲν ἤθελε ἡ κόρη τῆς νὰ καταγίνεται εἰς τόσῳ μπόσια πράγματα, ἐνῶ μπορούσε πολὺ καλὰ, αὐτὸν τὸν χαμένο καιρὸ, νὰ τὸν χρησιμοποιήσῃ κεντῶσα ἢ βράπτουσα διὰ τὴν προικὰ τῆς. Ὁ δὲ Μενέξενος ἀπεφάνθη πολλάκις ὅτι αὐστέρᾳ ἀπὸ γραφτήκανε τόσῳ ὠραία πράγματα, ἦταν περιττὸ νὰ κάθονταί καὶ οἱ σημερινοὶ νὰ μουντζουράνουν τὸ χαρτί.

Μίαν ἡμέραν, ἐτόλμησε νὰ μεσιτεύσῃ πρὸς τὴν μητέρα τῆς, διὰ μίαν φίλην τῆς, ἡ ὁποία ἐλάτρευε τὸν Μενέξενον. Ἡ κόρη, ἡ ὁποία ποτὲ δὲν ἐταράχθη ἀπὸ κλονισμὸν τοιούτου πάθους, ἔβλεπε τὰ πικρὰ δάκρυα καὶ τὴν σκαλευομένην ὑγείαν τῆς φίλης τῆς καὶ συνεκινεῖτο. Ἄλλως τε ἐγνωρίζε, πόσον ὁ ἀδελφὸς τῆς ἐφάνη ἐνοχος καὶ ἐπίμονος δι' αὐτὸ τὸ πτωχὸ κορίτσι καὶ ἦτο τόσῳ εὐαίσθητος, ὥστε τὴν ἔτυπεν ἡ συνειδήσις, διὰ τὰ ἀτοπήματα τοῦ ἀδελφοῦ.

Ἡ κ. Γάζου ἀνεπήδησε μὲ κόμπην ἀνωρθωμένην καὶ ἔρριψε φοβερὸν βλέμμα ἐπὶ τῆς τολμηρᾶς θυγατρὸς τῆς ὕψωσε τὴν ρωσὴν (διὰ ν' ἀκούσῃ καὶ ἡ ἀνόητη ἐκείνη καὶ νὰ μὴ ἐλπίζῃ τίποτε):

— Ἄκου ἐκεῖ! . . . ἓνας νέος τῆς σειρᾶς τοῦ Μενέξενου, δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ διασκεδάσῃ λιγὰκι. Αὐτὸ ποῦ τὸ εἶδανε οἱ καρακάξαις γραμμμένο! Ἄς περιμαζέψουν τὰ κορίτσια τους· ἐκεῖνος παληκὰρι εἶναι, κάμνει ὅ,τι θέλει.

— Μὰ, μητέρα, τῆς ὠραιοῦθη, νὰ ἀνήκῃ μόνον εἰς ἐκείνην.

— Ἀνήκει; ξανθίκε ἐγὼ δὲ ξέρω. Ἐκεῖνος μπορεῖ νὰ πῆ ὅ,τι θέλει κ' ἐκείνη σὰν φρόνιμο κορίτσι, νὰ μὴ πιστέψῃ. Νὰ γυρίσῃ νὰ διῆ τὸ Μενέξενον!!! Ποιὰ; τῆς Μαριόγκας τῆς λουτρᾶνας ἡ δισεγγονή. Ἡ γιὰγιά μου τὴ θυμοῦντανε τὴ προγιαγιά τῆς, μέσα στὸ λουτρό νὰ χορεύῃ καὶ νὰ μαζεύῃ παρὰδες. Ποῦ καταντήσανε οἱ νέοι τῶν οἰκουγενειῶν! νὰ ζεπέτρουν παῖδά καὶ σὲ τέτοια ὑποκείμενα. Ἄ-

κόμα καὶ τὸ κόρτε ποῦ τῆς ἔκαμε ὁ γυιὸς μου, μεγάλη τιμὴ τῆς ἦτανε.

Ἡ Τασούλα δὲν εἶπε τίποτε, μόνον εἰς ὅλο τὸ διάστημα τοῦ μονολόγου, τὴν παρεκάλει νὰ μὴ φωνάζῃ πολὺ, διὰ νὰ μὴ τοὺς ἀκούσῃ τὸ κορίτσι.

— Καὶ δὲν πάει ν' ἀκούσῃ! γιὰ τί τὰ λέγω δυνατά; γιὰ ν' ἀκούσῃ.

Ἡ Τασούλα ἔγασε καὶ τὴν μόνην τῆς φίλην, διότι ἡ οἰκογένεια ἐκείνης ἔκρινε φρόνιμον νὰ μετακινήσῃ ἀπὸ ἅγιον Στέφανον, χάριν τῆς υἱείας τῆς κόρης. Ἦσαν ὅμως ἀρκετὰ ὑπερήφανοὶ ἄνθρωποι καὶ οὔτε παράπονον οὔτε δικαιολόγησιν ἐξέφερον οὔτε εἰς τὸν θεὸν ἀνέθεσαν (ὅπως συνήθως συμβαίνει) νὰ κρίνῃ καὶ κατακρίνῃ τὴν ὑπόθεσιν αὐτὴν.

Μόνον μία γεροντοκόρη (θεῖα τῆς κόρης) ἐνθυμήθη, ὅτι ἡ μητέρα τῆς κυρίας Γάζου, ἅμα ἐχθρεψέ, ἔκαμνε τὴν πλύστρα καὶ ὅλη ἡ οἰκογένεια ἐχαμογέλασε.

Ἦλθεν ὁ Βλάχος νὰ φιλοξενηθῇ καὶ τὰ δεῖπνα πολυποικίλα ἀμέσως ὀρίσθησαν καὶ κυνηγετικά καὶ ἐκδρομὰ διωργανώθησαν.

Ὁ Μενέξενος ἐράνη ἡγεμονικώτατος καὶ ἐδειξεν εἰς τὸν Λαζαρίκα τὰς μᾶλλον σημαίνουσας ἐκ τῶν κατακτῆσεών του.

Ὁ Λαζαρίκας, ἤκουε μ' εὐχαρίστησιν τὸ πιάνο τῆς Τασούλας καὶ ἠσθάνετο τὴν ἀνάγκην, μὲ τὸ εὐγενὲς ἐκεῖνο πλάσμα, νὰ ὑψωθῇ λιγάκι καὶ ὠμίλει συνήθως περὶ τῶν ἐκδραχισθέντων Ἑλλήνων.

— Εἶναι χειρότεροι αὐτοὶ ἀπὸ τοὺς Βλάχους; λυσοδέστεροι ἐναντίον τῶν συμπατριωτῶν τῶν δὲν ἤξεύρω, πὼς κατώρθωσαν νὰ λησμονήσουν καὶ αὐτὴν τὴν ὠραίαν γλώσσάν μας. Ἄλλ' εἰς τὸ ἴδιον ἔδαφος φιλοξενοῦνται καὶ καρδίαι Ἑλληνικαί, πονοῦσαι τὸν τόπον καὶ ἐργαζόμεναι δι' αὐτόν. Ἐν ὅσῳ ζοῦν, τὴν πατρίδα δὲν τὴν λησμονοῦν καὶ μὲ ὅσην γενναιοσύνη τῆς πέμπουν χρῆμα, μὲ τόσην συγκίνησιν ἐορτάζουν τὴν 25 Μαρτίου ὅταν δὲ ἀποθάνουν τὸ σπουδαιότερον μέρος τῆς διαθήκης τῶν κατέχει ἡ πατρίς. Τοὺς τοιοῦτους Ἑλλήνας, τὸ μῖσος τῶν Βλάχων καὶ τῶν ἐκδραχισθέντων, τοὺς συνέτριψε καὶ τοὺς ἀδελφώσει καταστήσαν θρησκείαν τὴν φιλοπατρίαν τῶν.

Ἡ Τασούλα ἤκουε μὲ προσοχὴν.

Μίαν ἡμέραν τῆς διηγείτο ἐν διήγημα τῆς Βασιλίσσης τῆς Ρωμανίας.

— Εἶναι τὸ στέμμα, τὸ ὁποῖον δίδει αἴγλην εἰς τὰ διηγήματά της καὶ τὰ ἀνύψωσε εἰς τὴν περιωπὴν εἰς τὴν ὁποίαν εὐρίσκονται.

Εἶναι ἠθογραφικὰ καὶ μὲ καρδιὰ γραμμμένα, ἀλλὰ δὲν τὰ ζωογονεῖ ἔμπνευσις ἀληθής· κατ' ἐμὲ εἶναι βεβιασμένα. Ἐγὼ ποιητὴς δὲν εἰμαι, ἀλλ' ἀνέγνωσα πολλὰ καὶ καλὰ καὶ εἰμπαρῶ νὰ κρίνω, χωρὶς νὰ ὀνειρευθῶ νὰ ἐπιβληθῶ ὡς κριτικὸς.

Ἡ Τασούλα ἐκράτει τοὺς στίχους νέου ἀθηναίου ποιητοῦ τὸ ἀγαπημένον της βιβλιαράκι.

Ὁ Λαζαρίκας ἐζήτησε τὸ βιβλίον καὶ ἡ Τασούλα τὸ ἔδωκε παραγμένη. Μέσα εἰς τὰ φύλλα του, εἶχε λησμονήσει ἕνα ποιηματάκι της, μελαγχ-

χολικὸ καὶ ἀβρό, ὅπως ἡ γράψασα, — «Νυχτιὰ Φθινοπωρινή».

Ὁ Λαζαρίκας, μὲ δάκρυα εἰς τοὺς ὠραίους ὀφθαλμούς του, τὸ ἀνέγνωσε καὶ θλίβων ἰσχυρῶς τὴν χεῖρα τῆς Τασούλας, ἐψιθύρισε πολὺ συγκινημένως.

— Μοῦ δίδετε τὴν ἀδειαν νὰ φυλάξω αὐτὸ τὸ κειμήλιον; Ἄ! σήμερα σὺς ἐγνώρισα! μόνον σήμερα! Γράφετε τέτοια ὠραία πράγματα καὶ κάνεις δὲν τὸ ξεύρεις! !

Ἡ Τασούλα ἀπέσυρε τὴν χεῖρά της καὶ ἀρού ἐσκέφθη ἐπὶ μακρόν, εἶπε διὰ φωνῆς μόλις ἀκουσμένης.

— Εἰμπαρῶτε νὰ τὸ φυλάξετε ὡς ἐνθύμημα τῆς Τασούλας, ποῦ θὰ σῶσῃ μὴ φθινοπωρινὴ νυχτιὰ, σὰν τὴν ἡρώϊδα της.

Ὁ Λαζαρίκας ἔκλαιε.

Ἡ κ. Γάζου μὲ τὴν ἀνδραδέλφην της, ὅπισθεν τοῦ δικτυωτοῦ τοῦ παραθύρου, ἐπέβλεπον τὰ ἐν τῷ κήπῳ συμβαίνοντα καὶ ἐδίδον διαφόρους εὐαρέστους ἐξηγήσεις, εἰς τὰ διάφορα κινήματα τῶν δύο νέων.

Ὅταν δὲ εἶδον τὴν τελευταίαν χειραψίαν καὶ τὰ δάκρυα, ἡ ἀνδραδέλφη ἐθλίψε τὴν χεῖρα τῆς κ. Γάζου καὶ εἶπε·

— Βαρβαρίτσα μου, τελειωμένα πράγματα· νὰ μὴς ζήσουνε· νὰ τοὺς χαϊροῦμαστε.

Ἡ Τασούλα ἔχει ἀνοικτὴν τὴν θυρίδα τοῦ δωματίου της καὶ φαίνεται, ὁ ἀστεροφειγγὴς ἀσέληνος οὐρανός.

Ἡ ἴδια, μὲ τὸν λευκὸν κοιτωνίτην της, κάθηται πλησίον τραπέζης φωτιζομένης ὑπὸ κηρίου καὶ γράφει, ἐνῶ δάκρυα πικρὰ σβύνουν τὰς γραμμὰς, τὰς ὁποίας χαράττει.

Ἀγαπᾷ ἡ ποιητικὴ κόρη καὶ συναίσθανομένη τὴν κατάστασιν της κλαίει καὶ τήκεται ἀναλυομένη εἰς στίχους περιπαθεῖς, εἰς τοὺς ὁποίους οὐδὲν πλάττεται ὄνειρον, οὐδεμίαν ἐδρεύει ἐλπίς. «Ἐρως καὶ θάνατος» ἐπιγράφεται τὸ ποίημα, εἰς τὸ ὁποῖον μίαν ταλαίπωρον ψυχὴν, προσπαθεῖ νὰ τὴν θερμάνῃ ζωογόνος ὁ ἔρως, ἀλλὰ τοῦ θανάτου ἡ κρατερὰ πνοὴ τὴν παγώνει καὶ μένει ἀνίσχυρος καὶ συντετριμμένος ὁ λευκόπτερος θεός.

Ἡ κ. Γάζου καὶ ἐκείνη ἀγρυπνεῖ, σκεπτομένη τὰ ἀπέραντα κτήματα τοῦ γαμβροῦ της εἰς τὴν Βλαχίαν καὶ τὴν ἐνδοξὸν θέσιν, τὴν ὁποίαν θὰ ἔχη ὡς πενθερά.

Ὁ Μενέξενος καὶ ἐκεῖνος ἀγρυπνεῖ, ἀναλογιζόμενος καὶ ἀναμετρῶν τὰ θύματα του καὶ μειδιῶν πρὸς τὴν ὠραίαν κληρονόμον, τὴν ὁποίαν ὑπόσχεται ἡ κυρία Γάζου.

Ὁ Λαζαρίκας καὶ αὐτὸς ἀγρυπνεῖ καὶ μὲ γοργὰ βήματα περιφέρειται ἐντὸς τοῦ κοιτωνός. Πλησιάζει ἐνίοτε τὸ νυκτερινὸν τραπέζακι καὶ ἐκεῖ ἀπάνω, βλέπει μίαν ἐπιστολὴν μὲ γραμματόσημα Ρωμανικὰ. Τὴν ἀνέγνωσεν εἰκοσάκις καὶ τὴν ἀναγινώσκει καὶ πάλιν, χωρὶς ἡ συγκίνησίν του νὰ μετριάσθῃ.

Εἶναι ἐπιστολὴ τοῦ πατρὸς του, ὁ ὁποῖος ἀποφασίζει νὰ τὸν ἀποκληρώσῃ, διότι ἔμαθε «τοὺς

ἀνοήτους ἔρωτάς του μὲ μιὰ πολίτισσα». Τὸν συμβουλεύει καὶ τὸν παρακαλεῖ νὰ ἐπιστρέψῃ, διότι ὁ γάμος του πρέπει νὰ γείνη ταχέως, μ' ἐκείνην τὴν ἐκ Γαλαζίου ὁμογενῆ.

«Ξεύρεις, παιδί μου, πόσα συμφέροντα συνδέονται μὲ αὐτὸν τὸν γάμον καὶ ὅτι ἡ ὑπόληψις τοῦ γέροντος πατρὸς σου, πρέπει διὰ τοῦ γάμου τούτου νὰ ἐξέλθῃ ἀκηλίδωτος. Ἄλλως τε δὲν σὲ θυσιάζω· γνωρίζεις ὅλην τὴν καλλονὴν τῆς ψυχῆς τῆς Ἑλένης· τὰ ἐλληνοπρεπῆ αἰσθήματά της καὶ τὴν ἀνάπτυξίν της. Ἐλα νὰ ζηράνης τὰ δάκρυα τοῦ γηραιοῦ πατρὸς σου».

Ὁ Λαζαρίκας εἰς αὐτὰς τὰς γραμμὰς προσέχει ὁ φόβος τῆς ἀποκληρώσεως, δὲν τὸν τρομάζει. Ἀγαπᾷ τὴν Τασούλαν καὶ αἰσθάνεται ὅτι ἀγαπᾶται, ἀλλὰ μετὰ σκέψιν καὶ πόλεμον μέγαν, ἀποφασίζει ν' ἀναχωρήσῃ μὲ τὴν βεβαιότητα ὅτι φέρεται ὡς φιλόστοργος υἱός, ἀλλὰ καὶ ὡς ἀσυνείδητος ἄνθρωπος. Διαβάζει τὸ ποιηματάκι της «Νυχτιὰ φθινοπωρινή» καὶ κλαίει διότι ἐνθυμείται τὰς λέξεις της.

— Δυστυχισμένη μικρούλα.

Τὸ πρωί, ὅλοι ἦσαν καταβεβλημένοι ἀπὸ τὴν ἀπνίαν.

Ἡ κ. Γάζου ἠρώτησε τὸν γαμβρόν της: πὼς πέρασε τὴ νύκτα.

— Πολὺ ἄσχημα.

— Γιατί; ἐρωτοδουλειαίς; εἶπε πονηρῶς ἡ κ. Γάζου.

— Εἶχα γράμμα τοῦ πατέρα καὶ μ' ἐτάραξε πολὺ.

Ἡ κ. Γάζου ἐζήτησε, διότι τὴν ἐζήτουν καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιον ἡ Τασούλα ὠχρότερα.

Ὁ Λαζαρίκας ἤρχισε νὰ κλαίῃ.

Ἡ Τασούλα τοὺς ἐπλησίασε.

— Φεύγω· εἶπε μὲ λυγμόν.

Ὁχρίασεν ἀκόμη περισσότερο καὶ εἶπε μὲ φωνὴν μόλις ἀκουσμένην:

— Φεύγετε!

— Ναί! ἡ τιμὴ τοῦ πατρὸς μου κινδυνεύει καὶ . . . ἀπὸ τὸ ταξεῖδι αὐτό . . . ἐξαρτᾶται ἡ σωτηρία του . . .

— Πηγαίνετε, ὅπου τὸ καθήκον σὺς προσκαλεῖ. Ὁ θεὸς νὰ εὐλογήσῃ τὸ ταξεῖδι σας. Ὅταν ἐπιστρέψετε νὰ μὲ ἀναζητήσετε.

— Ἀμφοβάλλετε;

— Σὺς εἰδείξα τὴν θέσιν· ἐκεῖ θὰ μὲ θάψουν.

Ἐλησμόνησε τὸ ταξεῖδι του, ἐλησμόνησε τὰ πάντα καὶ λαθῶν τὸ τρυφερόν πλάσμα εἰς τὰς ἀγκάλας του, τὸ ἐθλίψεν ἐπὶ τοῦ στήθους του καὶ τὰ δάκρυά των ἠνώθησαν, θερμὰ, καυστικά, ἀποτελείσαντα ἕνα κοινὸν χεῖμαρρον.

— Θὰ μείνω, εἶπεν ἀποφασιστικῶς.

Ἡ κ. Γάζου εἶδεν ὅπισθεν τοῦ παραπετάσματος ὅλην τὴν σκηρὴν καὶ ἐχάρη ὡς καλὴ μητέρα, προσεκάλεσε δὲ διὰ τῆς χειρὸς τὴν ἀνδραδέλφην της, διὰ νὰ μὴ χάσῃ καὶ ἐκείνη τὸ θέαμα.

Ἀπὸ τὸ θυλάκιον τοῦ Λαζαρίκα, ἔπεσεν ἡ ἐπι-

στολὴ τοῦ πατρὸς του καὶ ἡ Τασούλα τὴν εὗρε. Τὴν ἀνέγνωσε πολλὰς φορὰς καὶ ἀπεφάσισε νὰ μὴ γείνη αἰτία παρακοῆς καὶ ἴσως καταστροφῆς εἰς τὸν φίλον της.

Ἐγράψε μίαν ἐπιστολὴν, εἰς τὴν ὁποίαν ἐξέθετε χιλίους λόγους, διὰ τοὺς ὁποίους ἡ ἔνωσις τῶν ἠτο ἀδύνατος, ἀλλ' οὐδὲ λέξιν περὶ τῶν πικρῶν λέξεων, τὰς ὁποίας μετεχειρίσθη ὁ πατὴρ του. Τὸν παρεκάλει ν' ἀναχωρήσῃ καὶ νὰ ζήσῃ εὐτυχῆς, διότι ἠτο ὑπερευσευειδής· νὰ νομίσῃ ὅτι αὐτὸς συνετέλεσεν εἰς τὴν καταστροφὴν τῆς υἱείας της, ἐνῶ ἐκείνη πρὸ καιροῦ κατέρρεεν.

Ἡ κ. Γάζου εἶδε τὸ γράμμα εἰς τὰς χεῖρας τῆς ὑπηρετριάς καὶ ἐμειδίασεν ἐν μειδίῳ πολυζέρο.

Ὁ Λαζαρίκας τὸ ἀνέγνωσε καὶ τὴν παρεκάλει ν' ἀλλάξῃ ἀπόφασιν· ἀλλ' ἀρού τὴν εὐρεν ἀμειλίκτον καὶ ἔλαθε τηλεγράφημα ἀπὸ τὸν πατέρα του ἐπειγον, ἀπεφάσισε ν' ἀναχωρήσῃ.

Ἀπεχαιρέτησε τὴν κυρίαν Γάζου μὲ συγκίνησιν, ἡ ὁποία παρέλυε τὴν γλώσσάν του καὶ ἔστρεψε τοὺς ὀφθαλμούς πρὸς τὸν ἐξώστην τῆς Τασούλας, ἡ ὁποία ἐκείνη εἰς ἀποχαιρετισμὸν τὸ μαντηλάκι της.

Τόση ἦτο ἡ κατάπληξις τῆς κ. Γάζου, ὥστε δὲν ἐπρόφρασε νὰ τὸν κεραυνοβολήσῃ τὸν ἀσυνείδητο, τὸν παλιόβλαχο, μὲ ἕνα Φιλιππικόν καὶ νὰ μετρήσῃ τὰ ἐξοδα ποῦ ἐκάμανε τὰ περιττὰ καὶ τὴν ὑπόληψιν τῆς κόρης της, ποῦ γάθηκε.

Μόνον, ὅταν ἦλθεν ἡ ἀνδραδέλφη της, ἤρχισε νὰ ξεφωνίζῃ καὶ νὰ ἀναθεματίζῃ τὰ ἀρχοντοπούλα τὰ κακομαθημένα τῆς Βλαχίας, ποῦ θαρροῦν τῆς πολιτίσσης βλάχαις καὶ ἐρχονται νὰ διασκεδάσουν.

— Ἀκόμα δὲ γεννήθηκε ἐκεῖνος ποῦ θὰ διασκεδάσῃ μὲ πολίτισσα! Ἄν εἶχε παράδες ἡ Τασούλα μου, θὰ τὴν ἐπαίρινε! παράδες ἀπὸ τέτοιον ἄγγελο, ζητᾷ κανεῖς; Κρίμα τὰ ἐξοδα!

— Θυμᾶσαι ποῦ φίλησε καὶ τὴν Τασούλα μέσα στὴν τραπέζα.

— Σ' ἐράνηκε . . . καὶ σύ . . . Γέννησε καὶ μερικὰ ἀπ' τὸ νοῦ σου, τώρα. Δὲ φθάνει ἡ δική μου ἡ ἀπελπισία. Παναγία μου, ἐγὼ πάντα τὴν καντήλα σου ἀνάρω καὶ χωρὶς κερὶ δὲ σ' ἀφίνω καὶ θὰ μ' ἀκούσης. Τὸ βαπόρι, ποῦ θὰ ταξειδέψῃ ὁ παλιόβλαχος, ἡ θάλασσα νὰ τὸ καταπιῇ.

— Ἀμήν, εἶπεν ἡ ἀνδραδέλφη, καπνίζουσα τὸ σιγάρον της.

— Ἀκοῦς ἐκεῖ νὰ ἔχουμε παιγνίδι τοὺς τοῦ κόσμου τὰ κορίτσια! ἀδιαντροπιά! !

Ἡ Τασούλα ἔκλαιε σιωπηλὴ καὶ εἰς ὀλίγας ἡμέρας δὲν ἔκλαιε πλέον! ἤνυχτο μόνον ἀπὸ ψυχῆς «νὰ εὐτυχίσῃ ἐκεῖνος τὸν ὁποῖον ἡ καρδία της ἐξέλεξεν».

Ἡ κ. Γάζου συμπραττούσης καὶ τῆς ἀνδραδέλφης, τώρα εἶναι ὅλη ἀρωσιωμένη εἰς τὴν πολιτικὴν μὴς κληρονόμου καὶ συμβουλεύει τὸν Μενέξενον, νὰ περνᾷ ἐριππος κάθε βράδυ κάτω ἀπὸ τὰ παραθύρα της.

Ἄμα δ' ἐνθυμηθῇ τὸν παλιόβλαχο, τὸν καταράται, ἐνῶ ἡ ἀνδραδέλφη στερεοτύπως ψιθυρίζει:

«Ἀμήν».

ΕΠΕΙΣΟΔΙΑ ΕΚ ΤΗΣ ΦΥΣΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Ο ΧΑΪΤΟΔΟΥΣ

Ἡ φύσις ἡμέραν τινά ἔλαβεν ἅπαντας τοὺς πολυτίμους λίθους καὶ δι' αὐτῶν ἐκόσμησε τὸν ἰχθύα Χαϊτόδοντα, τὸ ζῶον τοῦτο κόσμημα τῶν ἀνατολικῶν θαλασσῶν. Τὸ περίβλημα αὐτοῦ ἀποτελεῖ θώρακα λάμποντα ἐκ μαργαριτῶν καὶ ἀδάμαντων. Εἰς τοὺς τροπικούς δὲν ὑπάρχει μήτε πτηνὸν μήτε ψυχὴ, ἥτις πρὸς τὸ κάλλος νὰ ἀμιλλᾶται μετὰ τοῦ μικροῦ τούτου Ἀπόλλωνος τῶν ὠκεανῶν.

Ἐπὶ τῶν κυμάτων εἶνε φλόξ, ὑπὸ τὸ ὕδωρ ἄνθος. Τὸ ἐνδύμα του εἶνε λευκὸν ὡς ἄργυρος καὶ ἐγκατεσπαρμένον διὰ λεπτοτάτων καὶ πλουσιωτάτων χρωμάτων ὑπὸ τοῦ ἐξόχου καλλιτέχνου τοῦ ἡλίου. Κέκτιται πράγματι μυθικὴν λάμψιν, ἥτις ἐκθαμβοῖ τὸ βλέμμα, καταπλήττει τὴν φαντασίαν, εἶνε δ' ἄδυνατον νὰ ἀναπαραστήσῃ αὐτὴν ἡ γραφίς. Τὸ λαμπρὸν τοῦτο ἐνδύμα ἀρμόζει καθ' ὅλα εἰς τὸν χαϊτόδοντα· διότι πράγματι δὲν ὑπάρχει σῶμα μᾶλλον εὐσταλές, μᾶλλον χαριτωμένον τοῦ ἰδικοῦ του. Ἀναγνωρίζων οὕτως τὴν καλλονὴν του δὲν ἀποκρύπτει αὐτὴν καὶ διὰ τοῦτο αἰωρεῖται ὡς φωτεινὴ βολὴ ἐπὶ τῆς κορυφῆς τῶν κυμάτων ἢ ἐπὶ τοῦ παρακτιοῦ, τοῦ πληττομένου ὑπὸ τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων.

Εἰς ἐκάστην κίνησιν τελουμένην μετ' εὐκολίας καὶ χάριτος ἀναλαμβάνει καὶ νέον χρῶμα, μυθικὴν ἀπόχρωσιν· ἐκεῖ φαίνεται ὡς σάπριος καὶ μετ' ὀλίγον ὡς ἀμέθυστος, ὡς τοπάζιος, ὡς σμάραγδος, ὡς μαργαρίτης, ὡς ἀδάμας. Ἐνίοτε οἱ χαϊτόδοντες συννεοῦνται ἐν τῷ κοιλώματι βράχου τινός. Τότε ἀποτελοῦσι συλλογὴν πολυτίμων λίθων, ὥσαντι ἢ θάλασσα ἐν τῷ ἀποκρῦφῳ τούτῳ μέρει νὰ εἶχε κρύψει τοὺς ἀδάμαντας τοῦ στέμματός της. Ὁ ὠραιὸς χαϊτόδους ἀρέσκειται εἰς τὰ παράκτια καὶ εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῶν ὑδάτων. Ἐν πλήρει ἡμέρᾳ, λαμπρὸς τοῦ ἡλίου, περιδικάζει, παίζει, χαριεντίζεται καὶ κατὰ τὴν ὥραν αὐτὴν πρέπει τις νὰ τὸν ἴδῃ καὶ τὸν θαυμάσῃ!

Δὲν εἶνε δ' ἀληθές, ἀφ' ἑτέρου, ὅτι εἰς τὸ βάθος τῶν ἀθύσων περιορίζονται οἱ δυσμορφότεροι κάτοικοι τῆς θαλάσσης, ὥσαν νὰ ἠσγύνοντο διὰ τὸ τερατώδες αὐτῶν.

Τὸ μαλάκιον δὲν ἀποκρύπτει ἐν τῷ ὄστράκῳ τὴν ἀποτρόπαιον αὐτοῦ μορφήν, ὡς οἱ ἀνάπηροι ἐκείνοι, αἵτινες ἀποφεύγοντες τὸν κόσμον διαμένουσι πάντοτε ἐν τῷ δωμάτιῳ αὐτῶν· τὰ σκότῃ, αἱ ἀβυσσοί, αἱ νύκτες ἀρμυρίζουσιν εἰς τὰ ἀσχημότερα καὶ ἀποτροπαιότερα ὄντα. Ὁ ἄηρ καὶ ὁ ἥλιος ἀνήκουσιν εἰς τὰς προνομιοῦχους φύσεις, τὰς πλήρεις κάλλους, λαμπρῆς τριχώσεως, στιλβουσῶν φολιδῶν, λαμπρῶν πτερῶν.

Ἐὰν ὁ χαϊτόδους ἦτο μόνον ὠραιὸς, δὲν ἦτον ἀνάγκη νὰ γίνεταί περὶ αὐτοῦ λόγος. Τὰ προτερήματα ὅμως αὐτοῦ εἶνε ἀνώτερα τῆς εὐμορφίας του, περιεργότερα τοῦ ποικιλοστίχτου ἐνδύματός του. Ἐὰν τὸ περίβλημά του ἐκθαμβοῖ, ἢ εὐφραίνει τοὺς εὐχαριστεῖ καὶ ἐκπλήττει ἡμᾶς.

Τὸ στόμα τοῦ παραδόξου τούτου ἰχθύος μῆκυνεται ἐν εἶδει σωλήνος, ἐκτάκτου λεπτότητος καὶ θαυμασίου κατασκευῆς. Τὸ στόμα τοῦτο εἶνε συγχρόνως ἀντλία καὶ πυροβόλον. Ὅταν ὁ χαϊτόδους ἴδῃ τὴν λείαν του, κινεῖται τινὰ ἢ κυανὴν μυῖαν τῶν τροπικῶν ἐπικαθημένην ἐπὶ τῶν θαλασσίων φυτῶν, πλησιάζει κολυμβῶν μετὰ βραδύτητος λελογισμένης. Ἀμὰ φθάσῃ εἰς ἀπόστασιν πέντε ἢ ἕξ ποδῶν ἀπὸ τῆς λείας του, ὁ θηρευτὴς ἰχθύς ἵσταται, διευθύνει τὸν κύλιόν του, καὶ ῥίπτει σταγόνα ὕδατος ἀπὸ τοῦ σωληνώδους στόματός του. Ἡ ὑδάτινος αὕτη σπαιρα οὐδέποτε ἀστοχεῖ τοῦ σκοποῦ, καὶ ἡ μυῖα πίπτει παραζαλισμένη ἐν τῷ κύματι. Μετ' ὀλίγον καταρθάνει ὁ χαϊτόδους, λαμβάνει τὸ ἀστυκτιῶν θύμα του καὶ τὸ καταπίνει μετὰ τῆς αὐτῆς λεπτότητος, μεθ' ἧς οἱ τροχιλοὶ ἀπομυζῶσιν ἄνθος ἢ πίνουσι μίαν σταγόνα δρόσου.

Ἐνίοτε ἡ λάμψις τοῦ ἐνδύματός του προδίδει τὴν παρουσίαν του καὶ ἡ μυῖα ἀνίπταται. Ὁ ἰχθύς παρακολουθεῖ αὐτὴν κολυμβῶν καὶ ἐκτός τοῦ ὕδατος διατηρῶν μόνον τὸ ἄκρον τοῦ ῥύγχους του. Αἰφνης σταμάτῃ, προσεκτικῶς, ἀκίνητος. Τὰ ὠραία αὐτοῦ χρώματα ἠλλάξαν, ἡ λάμψις του ὠχρίασε. Παρατήρησε τὴν μυῖαν ἐπικαθησασαν ἐπὶ ἑτέρου φυτοῦ. Θέλει λοιπὸν νὰ ἀποθάνῃ· ῥίπτει ὕδωρ κατ' αὐτῆς· πίπτει, ἀπέθανεν.

Ἡ καταπληκτικὴ αὕτη θήρα παρετηρήθη χιλιῶδες καὶ οὐδέποτε ἡ εὐστοχία τοῦ σκοπευτοῦ ἔλαθε.

Αἱ γυναῖκες τῆς Σινικῆς καὶ τῆς Ἰάβας ἀρέσκονται ν' ἀνατρέφωσι χαϊτόδοντας ἐντός ἀγγείων ἐκ πορσελάνης, οὐ μόνον ἐνεκα τῆς ὠραιότητος τοῦ ἰχθύος, ἀλλὰ κυρίως ἐνεκα τοῦ ἐκτάκτου θαύματος τῆς κατ' αὐτοῦ ἐνεργουμένης σκοποβολῆς. Ἐν τῷ ἀγγεῖῳ ἀληθῆς ἀγὼν πρόκειται. ῥίπτουν μυῖαν προσδεδεμένην εἰς τὸ ἄκρον νήματος, ὁ σκοπευτὴς πάντοτε ἑτοιμὸς ῥίπτει κατ' αὐτῆς, καὶ πάντοτε ἐπακολουθεῖ θάνατος τοῦ θύματος. Ἐνίοτε ὅμως πέντε ἕξ χαϊτόδοντες ῥίπτουσι συγχρόνως κατὰ τοῦ αὐτοῦ θύματος μετὰ πλήρους ἐπιτυχίας, τὸ ἔντομον πίπτει, ἀγὼν δ' ἐπακολουθεῖ τίς νὰ γίνῃ κύριος αὐτοῦ. Τοιοῦτος εἶνε ὁ ἰχθύς οὗτος τῆς ἄκρας Ἀνατολῆς, ὁ ὠραιότερος ἱππότης καὶ ὁ ἐπιδειξιώτερος σκοπευτὴς τῆς θαλάσσης.

ὑπάρχουσιν αἰμοχαρῆ ζῶα παίζοντα μετὰ τῆς λείας αὐτῶν, τινὰ καταξέσχίζουσι ζῶντα τὰ θύματα αὐτῶν. Ὁ χαϊτόδους πλύνει τὸ θύμα του, ὥσαν νὰ ἐροθεῖτο μὴ κόκκος κόνεως κηλιδῶση τὸ ὠραιόν του ἐνδύμα, ὅπερ ὑπερτερεῖ κατὰ τὴν λάμψιν τοὺς μαργαρίτας καὶ τοὺς ἀδάμαντας.

N. X. ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΗΣ

ΑΝΑ ΤΟ ΑΣΤΥ

Ὁ Ἥλιος — τῆς Δικαιοσύνης ὁ Ἥλιος, — δὲν ἀνέτειλε. Νέφη πυκνά, ἀδιαπέραστα, ἀπέκρυψαν τὴν ἐμφάνισίν του τὴν πρωΐνῃν καὶ τὴν δι' ὅλης τῆς ἡμέρας πορείαν του. Ὑγρὸς παγερὸν, χιονόνερον, λάσπη, ἐρημία εἰς τὰς ὁδοὺς μετὰ τὴν Ἐκκλησίαν, ἄσματα βραχνὰ μεθυσμένων πρὸς τὸ ἐσπέρας. Αὐτὰ ἦσαν καὶ φέτος τ' ἀθηναϊκὰ Χριστούγεννα — ἕξω· ἀλλὰ μέσα, παρὰ τὴν ἐστίαν, τὴν ἐορταστικὴν σπινθηρίζουσαν, ποῖον θάλπος, ποῖα εὐτυχία, ποῖα εὐωχία καὶ εὐφροσύνη!... Διατὶ νὰ μὴ το ὁμολογήσωμεν· Ἡ μεγαλητέρα τέρψις τῶν ἐορτῶν μας καὶ μάλιστα τῶν Χριστουγέννων, εἶνε ἡ τράπεζα ἢ πλουσία εἰς φαγητὰ καὶ εἰς στολισμούς, ἢ ἀκριβοπληρωμένη πώλησις τῆς ἀγορᾶς, εἰς τὴν ὅποιαν ἀληθῆς μάχη συγκροτεῖται τὴν παραμονὴν καὶ ἡ ὅποια τῶν ἐπομένων τὴν ἐπομένην καὶ τῶν μεγάλων καὶ τῶν μικρῶν τὴν ὄρασιν καὶ τὴν γεῦσιν. Εἰμπαρεῖ κανεὶς νὰ μὴν ὑπάγῃ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τὰ Χριστούγεννα, αὐτὸ εἶνε σύνηθες· ἀλλὰ νὰ μὴ φάγῃ μέχρι διαρρήξεως, ποτέ. Ἐγνωρίζαμεν ἕνα καλὸν οἰκογενειαρχὴν, ὁ ὅποιος τῶν καλῶν ἐννοεῖ τὴν ἀληθειαν αὐτῆν, ὥστε ὅταν κατὰ μεγάλην τινὰ ἐορτὴν ἢ οἰκογενεῖα ἠτοιμάζετο νὰ καθίσῃ εἰς τὴν τράπεζαν, ἐρώναζεν ὡς προσκλητήριον· Γεῦσασθε καὶ ἱδετε ὅτι Χριστὸς ὁ Κύριος.

Φέτος ὅμως, κατὰ τὴν ὁμολογίαν πολλῶν ἐφημερίδων, ἡ τράπεζα τῶν Χριστουγέννων δὲν ἦτο εἰς ὅλας τὰς οἰκίας ὅπως ἄλλοτε πλουσία καὶ ἡ κίνησις τῆς Ἀγορᾶς ἔχι τῶν ζωηρά. Διότι ὑπὲρ ποτε, λέγουσιν, ὁ λαὸς πάσχει καὶ πένεται καὶ οὔτε τὰ χρήματα εἶχεν οὔτε τὴν ἐρεξίν νὰ ἐορτάσῃ τὰ Χριστούγεννα. Ὑποθέτομεν ὅτι τὸ παρῶνον αὐτὸ ἐπαναλαμβάνεται κατ' ἔτος στερεότυπον ὑπὸ τῶν ἀντιπολιτευομένων. Εἰμπαρεῖ νὰ μαστίζῃ πράγματι ἀχρηματίαι τὰς κατωτέρας τάξεις· ἀλλ' αὐτὸ δὲν εἰμπαρεῖ νὰ φανῇ τὰ Χριστούγεννα. Τὴν ἡμέραν αὐτὴν καὶ ὁ πτωχότερος καὶ ὁ ἀθλιέστερος θὰ οἰκονομήσῃ καὶ θὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν ἀγορὰν νὰ κάμῃ τὰς ἐορτασίμους προμηθειὰς του. Τὸ ζήτημα εἶνε νὰ ἴδωμεν πόσον θὰ στερηθῇ κατόπι διὰ τὴν φάγῃ κατὰ τὰ Χριστούγεννα...

Αἱ ἀνακρίσεις πρὸς ἀνακάλυψιν τῶν δουραμιστῶν, αἱ ὅποιαι ἐξακολουθοῦν μετὰ περισσῆς δραστηριότητος, ἀλλὰ καὶ μετὰ περισσῆς ἀτυχίας, ἐκίνησαν τὴν ἐρεξίν τῶν ἀστειῶν, οἱ ὅποιοι ἤρχισαν τὰς ἀνωμότους ἐπιστολάς. Οὕτω πρὸς τὸν Πρέεδρον τῆς Βουλῆς ἐστάλη μία κκογραμμένη καὶ ἀνορθόγραφος. Εἶνε διὰ κοινῆς μελέτης γραμμένη, με χαρακτῆρα στρωτόν, ἄφρον καὶ φέρεε στίξεις δι' ἐρυθρᾶς. Τὸ κείμενόν της ἔχει ὡς ἑξῆς:

«Κύριε,
Πολλὸ ἀστειῶ φάινεσθε ὅλοι σας μετὰ τὸ νὰ νομίζετε παιδαριώδη τὰ ὅσα σας ἐδηλώσαμεν.
Ὁ λαὸς σας ἐνόησε, κακούργοι καὶ ἡ σφαιρὰ μας θὰ σας πλήξῃ».

Ἐπίσης δι' ἀνωμότου ἐπιστολῆς κατηγγέλη εἰς τὴν Ἀστυνομίαν ὡς δράστης τῶν ἐκρήξεων φοιτητῆς τις ὄλωσ ἀθῶος καὶ ἀνύποπος. Ἡ Ἀστυνομία ἐτέθη εἰς κίνησιν, ἔκαμεν ἐρευναν εἰς τὸ δωμάτιόν του, δὲν εὔρε τίποτε ὑποπτον καὶ ἀφῆκε τὸν φοιτητὴν ἀνενόχλητον.

Δεῖγμα φιλοτέχνου βασιλικῆς εὐνοίας:

Ἡ κυρία Εὐαγγελία Παρασκευοπούλου, ἠθέλησε κατ' αὐτὰς νὰ παρουσιασθῇ πρὸς τὸν Βασιλέα. Ὡς γνωστὸν, οἱ ὑποβάλλοντες τοιαύτην αἴτησιν ἐγγράφονται εἰς βιβλίον καὶ κατόπιν εἰδοποιοῦνται περὶ τῆς ἡμέρας καὶ τῆς ὥρας τῆς παρουσιάσεως. Ἀλλ' ἡ κ. Παρασκευοπούλου ἐγένετο ἀμέσως δεκτὴ εἰς ἀκρόασιν ὑπὸ τοῦ Βασιλέως, ἀνευ ἄλλης διατυπώσεως. Ἀν ἡ παραδέξις τῆς ἐθιμοτυπίας διὰ μίαν Αὐλὴν εἶνε θαῦμα, ἰδοὺ ὅτι τὸ θαῦμα τοῦτο τὸ κατορθώνει ἡ Τέχνη.

Οἱ φίλοι τῶν μεγάλων καλλιτεχνικῶν ἀπολαύσεων θὰ μάθουν μετὰ πολλῆς χαρᾶς ὅτι ὁ Ἐρνέστος Ρώσσης θὰ ἐπισκεφθῇ καὶ πάλιν τὰς Ἀθήνας, κατὰ τὴν τεσσαρακοστὴν καὶ θὰ δώσῃ ἕξ ἢ ὀκτώ παραστάσεις ἀπὸ τῆς σκηνης τοῦ Μεγάλου Θεάτρου. Ὅτε πρὸ τεσσάρων ἐτῶν ἦλθε πάλιν ὁ Ρώσσης, οἱ Ἀθηναῖοι ἐσπασαν εἰς τὰς παραστάσεις τοῦ ἀθροῖο καὶ ἀπεθαύμασαν τὴν τέχνην τοῦ δαιμονίου τῆς Ἰταλίας τραγουδοῦ. Ἡ εἰδήσις τῆς προσεχοῦς ἐπανάδου τοῦ συνδουλίζει τὰς ἀναμνήσεις τῶν ἐντυπώσεων ἐκείνων καὶ αὐξάνει τὴν ἀνυπομονήσιν, τὴν ὅποιαν ὅλοι αἰσθανόμεθα προκειμένου νὰπολαύσωμεν κατὰ τὸ ὅποιον δὲν φανταζόμεθα μόνον, ἀλλ' ἐγνωρίζαμεν ὡς ἕξοχον, τέλειον, θαυμαστόν.

Ἐπανήλθε καὶ ἐγκατεστάθη ἐν Ἀθήναις τὸ τόσῳ πλουσιον καὶ περιεργον θηριοτροφεῖον τοῦ Μοντενέγρου. Τὴν κοινὴν προσοχὴν κινεῖ περισσότερο ὁ Μπαμπᾶς, ὁ τεράστιος καὶ τῶν θυμώσερος ἐλέφας, ὁ ἐγκληματίας ἐλέφας, ὅπως ὀνομάζεται εἰς τὰς βελκλάμας τοῦ θηριοτροφείου. Τὸ νέον του ἐπιώνυμον τὸ ὀφείλει εἰς πραξικόπημα, τὸ ὅποιον ἔκαμεν ἐν Πειραιεῖ, συλλαβῶν διὰ τῆς προδοτικῆς καὶ κτυπήτας χακμαί τρις ἕνα δυστυχῆ ξυλουργόν, ὁ ὅποιος εἶχε τὴν ἀφροσύνην νὰ τον πειράξῃ. Καὶ ὁ μὲν δράστης περιεβλήθη διὰ νέας δόξης, ὁ δὲ παθὼν κινδυνεύει. Ἐ, οὔτε ὅλα τὰ ἐγκλήματα, οὔτε ὅλοι οἱ ἐγκληματίαι εἶνε ὅμοιοι...

Ἐκ τοῦ «Ἄστειος»:

Ὁ ἀξιότιμος κύριος Ζαχαρίας Παραδαρμένος μετὰ τὸν ἀξιόχαστον υἱὸν του Μιμήριον διέρχεται τὰ Χριστούγεννα ἀπὸ τὴν ὄδον Σταδίου.

— Μπαμπᾶ, ἐρωτᾷ ὁ μικρὸς, τί θὰ πῇ Σὺ δὲν εἶ Νόε λ, ποῦ εἶνε γραμμένο ἐδῶ κάτω;

Καὶ ὁ κ. Ζαχαρίας σοδραῶς:

— Σὺ δὲν εἶ θὰ πῇ: ἔχουμεν, Νόε λ θὰ πῇ: Χριστούγεννα. Ὡστε: Ἐχόμεν Χριστούγεννα.

ΧΡΟΝΙΚΑ

Φιλολογικά

«La tourmente» επιγράφεται τὸ νέον μυθιστόρημα τοῦ γάλλου συγγραφέως Παύλου Μαρκερίτ, ἐνὸς τῶν ἐκπρεπεστέρων ἀντιπροσώπων τῆς συγχρόνου μυθιστοριογραφίας. Ὁ ἥρωϊς τοῦ ἠγαπήθη ὑπὸ τῆς συζύγου ἐν στιγμῇ παραφροσῆς. Καὶ τὴν συγχωρεῖ μὲν ἐκεῖνος, διότι τὴν ἀγαπᾷ, ὥστε νὰ μὴ εἰμπορῇ νὰ ζήσῃ ἄνευ αὐτῆς· ἀλλ' οὐδέποτε λησμονεῖ καὶ ἡ ζωὴ ἀποκαθίσταται κόλασις διὰ τοὺς δυστοχεῖς ἐκεῖνους, μέχρι τῆς στιγμῆς κατὰ τὴν ὁποίαν ἀποραρίζουν νὰ ζήσουν ὄχι πλέον ὡς σύζυγοι, ἀλλ' ὡς δύο φίλοι, συνδέσμενοι δι' ἀγνοῦ καὶ ἰδανικοῦ αἰσθηματός. Καὶ τὸ ἔργον τοῦτο διαπνέει ἡ ἀπαισιόδοξος ἐκείνη μελαγχολία, ἡ χαρακτηρίζουσα ὅλα τὰ ἔργα τοῦ Μαρκερίτ.

Ἐπὶ τὸν τίτλον «Μελέται καὶ Εἰκόνας» ὁ Ἐδμόνδος Μπισὲ ἐξέδωκεν ἐν Παρισίοις εἰς τόμον τὰς φιλολογικὰς αὐτοῦ διαλέξεις, με ἀπλότητα ὕφους γεγραμμέναις, ἀλλὰ πολλὴν μελέτην ἐλεγχούσαις, ἐν αἷς χαρακτηρίζει πολλοὺς τῶν παλαιότερων καὶ τῶν συγχρόνων συγγραφέων, τὸν Σακωβαϊζάνδον, τὸν Λαμαρτίνον, τὸν Βαλζάκ, τὸν Μαρμιέ, τὸν Ρουσσέ καὶ ἄλλους.

Μακρὸν ἔπος ἐξ εἰκοσιτεσσάρων ἡμερῶν, ἐπιγραφόμενον «Γαμβεττία», ἐξέδωκεν ἐν Παρισίοις ὁ Θ. Βερόν, ἐν ᾧ ἐξυμνεῖ τὰς πράξεις καὶ τὰς ἀρετὰς τοῦ Γαμβέττα. Ἡ ἐπάνοδος τοῦ κλασικοῦ τύπου εἶνε σήμερον πρωτοτυπία ἀρετῆς τολμηρᾶ, καθιστᾷ δὲ τὸ βιβλίον τοῦ Βερόν, τὸ περισσώτερον ἐξ ὧν ἐνέπνευσεν ἡ πρὸς τὸν μέγαν καὶ ἀληθινὸν πατριώτην τῆς Γαλλίας λατρεία.

Ἡ ὑπὸ τοῦ γερμανικοῦ ὑπουργείου τῆς Παιδείας ἐκλεγθεῖσα ἐπιτροπὴ πρὸς ἀνομοῖν τοῦ βραβείου Σίλλερ, εἰς τὸ ἄριστον τῶν κατὰ τὴν τελευταίαν δεκαετίαν γραφέντων δραμάτων, ἀπένευμε τοῦτο εἰς τὸ «Φυλακτὸν» τοῦ Λουδοβίκου Φούλδα. Ἀλλ' ὁ αὐτοκράτωρ Γουλιέλμος δὲν ἠθέλησε νὰ ἐπικυρώσῃ τὴν ἐκλογὴν, ἀν καὶ μεταξύ τῶν μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς ταύτης συγκαταλέγοντο ὁ Παῦλος Χέυζε, ὁ Γουσταῖος Φρέυτση καὶ ἄλλοι ἐξῆς τῆς Γερμανικῆς συγγραφῆς.

Τοῦ περὶ φήμου συγγραμματος τοῦ Μᾶξ Νορδάου, ἡ «Ἐκφυλισμός», ἐν ᾧ τὴν σημερινὴν τέχνην προσπαθεῖ ὁ συγγραφεὺς νὰ ποδείξῃ ὡς προϊόν παθολογικῆς καταστάσεως, ἐξεδόθη ἐσχάτως γαλλικῆ μεταφράσις ὑπὸ Αὐγούστου Διέτριχ.

Εἰς τὸ ἐν Βουδαπέστη τὸν προσεχῆ Σεπτέμβριον συγκαλούμενον διεθνὲς συνέδριον τῆς ὕφεινης καὶ δημοσιογραφίας, προσκελήθη νὰ λάβῃ μέρος καὶ ἡ Ἑλλάς.

Περὶ ἐργότατον βιβλίον ἐξέδωκεν ἐν Παρισίοις ὁ κ. Τζὼν Γκοὺν-Καρτερέ, ἐπιγραφόμενον «Ἡ Γελοιογραφία ἐπὶ τῆς Γαλλοροσσικῆς Συμμάχιας». Εἶνε λευκώμα διεθνὲς περιέχον τὰς κυριώτερας γελοιογραφίας, τὰς ὁποίας ἐνέπνευσεν τὸ πολιτικὸν τοῦτο γεγονός εἰς Γάλλους καὶ ξένους, φίλους καὶ ἐχθρούς, Ἀγγλοὺς, Γερμανοὺς, Αὐστριακοὺς, Ἰσπανοὺς, Ἰταλοὺς, ἀκόμη καὶ Ἀμερικανοὺς. Τοῦ λευκώματος προτάσσεται πατριωτικώτατος πρῶτος.

Ἐπιστημονικά

Ἡ Δεσποινὴς Δωροθέα Κλοῦμπκε, βραβυθὸς τοῦ ἐν Παρισίοις Ἀστεροσκοπεῖου, ὑποστᾷ λαμπρὰς ἐξετάσεις ἔτυχεν ἐσχάτως διπλώματος τῆς Μαθηματικῆς Σχολῆς. Ἡ Διὰ Κλοῦμπκε ἐγεννήθη ἐν Ἀγίῳ Φραγκίσκῳ, εἶνε δὲ ἡ πρώτη γυνή, τυγχάνουσα τοιοῦτου διπλώματος. Ἐξήτάσθη εἰς τὸ ζήτημα τῶν Δακτυλίων τοῦ Κρό-

νου, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἔκαμεν ἰδίαις, σπουδαιότητας ἐργασίας. Καὶ ἡ ἀδελφὴ τῆς νέας μαθηματικοῦ, εἶνε ὡσαύτως ἐπιστήμων, ἱατρός.

Τῆ 18 Δεκεμβρίου (ἔ. ν.) ἐγένετο ἡ ἐτήσια δημοσία συνεδρίασις τῆς γαλλικῆς Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιστημῶν. Κατ' αὐτὴν ὁ πρόεδρος Λακάζ Δουθιὲ ἐξεφώνησε λόγον, ἐν ᾧ κατ' ἀρχὰς ἐπραγματεύθη τὸ ζήτημα τῆς ὀρθογραφίας τῶν ἐπιστημονικῶν ὄρων, εἶτα δὲ ἠρίθμησε τὰ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἀποθανόντα μέλη τῆς Ἀκαδημίας, μεταξύ τῶν ὁποίων ὁ Ὄβεν, ὁ Κανδόλλ, ὁ Σαρκό, καὶ ἄλλοι ἐξῆχοι ἐπιστήμονες. Μετὰ τοῦτον ὁ Βερτελώ ἀπήγγειλε τὸ ἐγκώμιον τοῦ βοτανικοῦ Ἰωσήφ Δεκαίσην, κατόπι δὲ ὁ Βερτρὰν ἀνέγνωσε τὴν ἔκθεσιν περὶ τῶν ἀπονεμηθέντων ὑπὸ τῆς Ἀκαδημίας βραβείων εἰς διάφορα ἐπιστημονικὰ συγγραμματα.

Ἐκ τοῦ καταστῆματος Φελλίξ Ἀλκάν ἐξεδόθη νέον βιβλίον τοῦ Πολὸν ἐπιγραφόμενον Οἱ χαρακτῆρες. Ἐν αὐτῷ ὁ διάστημα συγγραφεὺς τῆς Φυσιολογίας τοῦ Πνεύματος κατατάσσει διὰ νέας μεθόδου τοὺς διαφόρους χαρακτῆρας, ἀποδίδων αὐτοὺς εἴτε εἰς τὴν ἐπικρατήσιν ἢ ἑλλειψιν κάποιας τάσεως, εἴτε εἰς τὸν ἰδιαιτέρον τρόπον, διὰ τοῦ ὁποίου ἐκδηλοῦνται αἱ τάσεις αὐταί.

Εἰς τὸν Σαρκό, τὸν πρότινος ἀποθανόντα ἐξογαν νευρολόγον, θὰ ἐγερθῇ προσεχῶς ἐν Παρισίοις μνημεῖον.

Αἱ παρὰ τὸν Θεσσαυρόν τῶν Ἀθηνῶν ἐνεργούμεναι ἐν Δελφοῖς ἀνασκευαί, ἀπεκλύψαν καὶ ἄλλην μαρμαρίνην στήλην, φέρουσαν ὑπεράνω τῶν ἐπ' αὐτῆς κεχαραγμένων γραμμάτων καὶ σημείων μουσικῆς. Ἡ στήλη αὕτη εἶνε καθ' ὅλα ὁμοία τῇ πρότινος ἀνακαλυφθείσῃ, ἐπὶ τῆς ὁποίας ὑπῆρχε τονισμένος ὕμνος πρὸς τὸν Ἀπόλλωνα. Μετ' ὀλίγων ἡμέρας ὁ κ. Ωμόλλ θὰ παραδώσῃ εἰς τὴν μελέτην τῶν ἀρχαιολόγων τὸν ὕμνον τοῦτον, πανομοιότυπον τοῦ ὁποίου ἐτελείεται ἤδη ἐν Γαλλίᾳ.

Καλλιτεχνικά

Ἡ ἰσπανικὴ γραφικὴ ἐπιγράφεται νέον βιβλίον τοῦ Παύλου Λαβρόρ, ἐκδοθὲν ἐν Παρισίοις, ἐν ᾧ ὁ συγγραφεὺς πραγματεύεται περὶ τῶν ἰσπανικῶν καλλιτεχνῶν ἀπὸ τῶν παλαιότερων, τοῦ Ριβάλτα, τοῦ Ἐρρίνα, τοῦ Ριβέρα, τοῦ Βιλασκουέζ, τοῦ Μουρίλλου, μέχρι τῶν σημερινῶν Zamacois, Φαρτονωῶ, Μαδράζου κτλ. Τὸ βιβλίον κοσμοῦσιν εἰκόνας, παριστώσαι διαφόρους πίνακας ἐκ τῆς ἰσπανικῆς τέχνης.

Θεατρικά

Εἰς τὸ θέατρον τοῦ Κωμικοῦ Μελοδράματος ἐν Παρισίοις παρεστάθη μετ' ἐπιτυχίας νέον ἔργον τοῦ Ἀλφρέδου Βρυνώ «ἡ κατὰ τοῦ Μούλου προσβολή», τοῦ ὁποίου ἡ ὑπόθεσις εἶνε ἐξηγημένη ἐκ τινος διηγήματος τοῦ Ζολᾶ, περιεχομένου εἰς τὰς Ἐσπερίδας τοῦ Μεαῶν.

Ἀπὸ τῆς σκηνῆς τοῦ θεάτρου Πόρτ-Σαιν-Μαρτὲν παρεστάθη ὁ Ναπολεὼν ἐθνικὴ ἐποποιία, δράμα θεαματικώτατον, με πεντήκοντα εἰκόνας, τοῦ Μαρτίνου Λαγιᾶ. Ἡ ἐπιτυχία τοῦ ἔργου τοῦτου, ἀρελιουμένη κυρίως εἰς τὸν σκηνηκὸν διάκοσμον εἶνε μεγίστη.

Ἐξεδόθη ἐν Παρισίοις εἰς τὸ θεατρικὸν ἔφημερις «Τὸ Εἰκονογραφημένον Θέατρον» πραγματευομένη περὶ τῶν μεγάλων δραματικῶν καὶ μουσικῶν ἐπιτυχιῶν. Τὸ α' φύλλον εἶνε ἀπεριωμένον ὀλόκληρον εἰς τοὺς Βασίλεις τοῦ Λευαίτη.

Ἐπεθάνεν ὁ γάλλος κωμικὸς Λωρᾶν, ἠθοποιὸς δημοτικώτατος ἄλλοτε ἐν Παρισίοις.

Προσεχῶς ἔρχεται εἰς Ἀθήνας, ὁπως διόση σειρὰν παραστάσεων ἐν τῷ Δημοτικῷ Θεάτρῳ, ὁ ἐξογος Γάλλος ἠθοποιὸς Φρειδερίκος Φάβρ, πρῶτον ἐταίρος τῆς Γαλλικῆς Κωμῆδας, μετὰ τοῦ ὑπ' αὐτὸν θιάσου. Ὁ Φάβρ ἐπιστρέφει ἐκ τῆς ἐν Ρωσίᾳ θεατρικῆς αὐτοῦ περιπέτειας, ἐνθα τόσον ἐξετιμήθη ἡ ὑπέροχος αὐτοῦ σκηνηκὴ τέχνη. Μεταξὺ τῶν ἔργων, τὰ ὅποια περιέχει τὸ ἐκλεκτὸν δραματολόγιόν του συγκαταλέγεται «Le demi-Monde» τὸ ἀριστοτέργημα τοῦ Δουαί υἱοῦ, ὁ Ταρσθφρος τοῦ Μολιέρου, Ὁ φίλος Φρίτς τοῦ Ἐοκμαν καὶ Σαρτρίαν καὶ ἄλλα, τῶν ὁποίων τοὺς πρωτεύοντας βόλους ἐδημιούργησεν ὁ Φάβρ ἐν τῇ Γαλλικῇ Κωμῆδι.